ҮРЭ ЕХЭТЭЙ hУРАЛСАЛАЙ ТҮЛӨӨ

...итическэ, экономическа hуралсалай шэнэ жэл үг...р ахилхэнь. Республикын партийна организацинууд ...—1974 онуудай hуралсалай жэлдэ хүсэд бэлдэнхэй. ...мянгаад коммунистнууд, комсомолшууд, партийна... эдэбхитэд политическэ, экономическа эрдэмээ дээ...үүлжэ орохонь.

...рксистско-ленинскэ hуралсалай шэнэ жэлдэ урда ...үдтэ бии болоhон дүй дүршэлөө хёрхо нюдөөр ха...үзөөд, политическэ hуралсалые удхыншье талаар, ...хэлэйшье талаар hайжаруулхые оролдохо шухала. ...ксистско ленинскэ сургаал шудалхадаа, зон миин лэ ...дээрэ бэшэгдэhэн юумэ үзөөд ябаха бэшэ, харин ...hон юумэнүүдээ бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ ...ха. Коммунис партиин ажал ябуулгануудые гүнзэ...ээр ойлгохо сэнэгтэй хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, марк...ско-ленинскэ үзэл бодолой ёhото hургуули болохо ...нэй. Иимэ зорилго урдаа табяад, партийна органи...ууд hуралсалай шэнэ жэл эхилжэ байна.

...үлэй жэлнүүдтэ партийна, комсомолой hуралсал ту...ахэй, гуримшанхай гээшэ. Энээнэй ашаар комму...нууд, партийнабэшэ эдэбхитэд марксистско-ленинскэ ...: философи, политическэ экономи, научна комму...ые шата дамжан, гуримтайгаар шудалдаг болонхой. ...өө зуун табяад мянган хүн hуралсалда хабаадана. ...хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй теоретическэ се...рнууд байгуулагданхай хүдэлдэг юм. Партиин рай...мэнэй дэргэдэ партийна, ажахын эдэбхитэдэй hур... бии.

...рксистско-ленинскэ hуралсалые, ажалшадые полити...р хүмүүжүүлхэ хэрэг улам hайжаруулха шухала ...партиин XXIV съезд онсолон заагаа hэн. «Марк...-ленинизмын сурталые, нийтын хүгжэлтын хуулиие ...унистнууд hайнаар шудалжа, ажабайдалда гаража ...шэнэ зүйлнүүдые хёрхоор обёорхо, тэдээндэ зүб ...үгэжэ шадаха гээшэ тон шухала гэжэ парти... Коммунистнуудые үзэл бодолой талаар хатуу...а гээшэ манай партиин гэшүүдые эдэбхитэ үүс...й болгохо шухала арга нүхэсэл мүн болоно» — ...КПСС-эй XXIV съездын тоосоото элидхэл дотор ...дэнэ.

...заабари бэелүүлэн, партийна организацинууд, ...-эй обком, тэрэнэй политическэ гэгээрэлэй кабинет ...на hуралсалые улам hайжаруулха, тэрэниие аша ...хэтэй оолгохын тулада ехэ hаналаа табижа байн... Үнгэрэгшэ жэлдэ политическэ, экономическа hурал...hала эмхитэйгээр үнгэрhэн байна. Марксистско-ле... hуралсалые аша үрэ ехэтэй болгохо талаар ураг...алхам хэгдээ. hуралсаhан хүнүүд политическэ, эко...ческа эрдэмээ дээшэлүүлээ, программаар хараалаг... материалаа сүм үзөө. Теориин, методикын талаар ...эл hайнтай пропагандистнар улам олошоржо бай...ээhэн юумэеэ ажабайдалтай, коллективэйнгээ ажал... холбожо байгаад, ялас гэмэ уран хурсаар, тоб гэмэ ...р занятияа үнгэргэдэг, партийна пропагандын үнэ... мастер болоhон пропагандистнарые нэрлэбэл ...байха. Жэшээнь, Кабанскын аймагай Тимлюйн ас...цементын заводой партийна организацида хүдэлдэг ...гандист А. А. Позднякова мэргэжэлээрээ экономист ...занятияа үнгэргэхэдөө жэшээнүүдые өөhэдынгөө за...байдал дээрэhээ харуулдаг байна. Энэ ушарта про...дистын хэлэhэн үгэ ойлгосотойшье, хүсэ нүлөөтэйшье ...байhаниинь ойлгосотой.

...ралсалай энэ жэлдэ политическэ, экономическа эр...эмээ улам гүнзэгыгөөр шудалха, hуралсалые аша ...хэтэй болгохо зорилго илангаяа хурсаар табигдана. ...жэлдэ экономическа hуралсалда, манай партиин ...мическа политикын гол шухала асуудалнуудта ехэ ...а табигдадаг байна. Олониитэ ажалшадhаа эхи...социалис үйлэдбэриие ударидагшад хүрэтэрынь бул... тоолохо, сасуулха, шэнжэлхэ, согсолхо эрдэмдэ ...а эрилтэ мүнөө сагай эрхэ байдал табижа байна. ...ажалшадай экономическа hуралсал hайжаруулха ту... КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо экономическа hурал...дэлгэрэнгы программа үгтэнхэй. Марксистско-ле... hуралсалай хажуугаар партийна организацинууд ...шадай экономическа бүг эдэ нийтын hуралсалда ехэ ...а табилсаха, эмхидхэлсэхэ, хинаха, шалгаха уял...

...ажалшадай экономическа hуралсал хадаа үйлэдбэриин ...боломжонуудые, нөөсэнүүдые элирүүлхэ, тиигэжэ ...бүтээсэ дээшэлүүлхэ, нийтын үйлэдбэриие аша ...хэтэй болгохо асуудалтай нягта холбоотой байна. ...hээ энэ hуралсалые hайнаар эмхидхэхэ гээ...шэ табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэ...хын түлөө тэмсэл мүн болоно.

...үүнhээ гадна hуралсалай шэнэ жэлдэ партиин по...тын шухала шухала асуудалнуудые хүн зондо то...дуулжа үгэхэ эрилтэ КПСС-эй Центральна Ко...тет табижа байна. Илангаяа партиин XXIV съезд дээ...hан эб найрамдалай программа бэелүүлхын ту... Центральна Комитедэй Политбюрогой эрхилжэ бай...ажал ябуулгые дэлгэлжэ харуулха шухала байhа...алитэ. Ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй зэргэ ... байха гэhэн багша Ленинэй заабариие тайлба... шухала.

...партийна олон зуутаад пропагандистнар теориин, по...тын, экономикын, улас түрын асуудалнуудые оло...н дунда нэбтэрүүлжэ эхилхэнь гээшэ. Эдэнэртэ ...н, методикын талаhаа туhаламжа үзүүлхэ хэмжээ... партийна комитедүүд, партиин райкомуудай по...ческэ гэгээрэлэй кабинедүүд хараалаанхай. Эдэнэртэ ...ынгаа хажуугаар хинаха, шалгаха, партийна коми...дэй, организацинуудай зүгhөө политическэ, эконо...ческа hуралсалые саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ шухала. ...энэй хамта коммунист бүхэнhөө партиин уставай ...ын ёhoop шанга эрилтэ табихаар саг ерээ. Мүнөө ...ийна билетүүдые hэлгэхэ үедэ коммунист бүхэн ...тэй, даа hан хэрэгэйнгээ түлөө үндэр дээдэ харюу... байха ёhотой гэhэн эрилтын табигдажа байhа... алитэ.

...литическэ, экономическа hуралсалые аша үрэ ехэ...болгохын түлөө тэмсэхэдээ, шэнэ табан жэлэй гурба...шиидхэхы жэлэй түсэбые, социалис уялгануудые ...лхэ хэрэгтэ туhа нэмэри болохо байна. Энэ зорил...— коммунис байгуулалтын нэгэ шухала участок бо... ажалшадые коммунис үзэлөөр хүмүүжүүлхэ зорил...дохим hайнаар шиидхэхын тулада хүдэлхэ гээшэ ...на пропагандистнарай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 231 (14251) | 1973 оной сентябриин 30, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

„СОЮЗ-12"-ой НИИДЭЛГЭ

НИИДЭЛГЫЕ ЗАЛАН ЖОЛООДОХО ЦЕНТР. (ТАСС). Космонавтнар В. Г. Лазарев, О. Г. Макаров түрүүшын үдэрэй ниидэлгын программа дүүргэхэ үедөө Дэлхэй шадархи замбуулинай замда «Союз-12» онгосын зүг шэгые хубилган ниидэхэ даабаряа бэелүүлhэн байна. Эдэ туршалгануудынь онгосын оньhонуудые туршан шэнжэлхэ, замбуулиндахи элдэб оршон байдалда онгосо жолоодохо онол аргануудые шалгаха зорилготой байба.

Замбуулинай «Союз-12» онгосын экипажай хүдэлмэриин хоёрдохи үдэр сентябриин 28-да Москвагай сагаар 9 часта эхилээ. Космонавтнууд онгосын оньhон түхеэрэлгэнүүдэй параметрнүүдые хинан шалгаhанай hүүлээр, хүдэлмэриингөө хоёрдохи үдэрэй программа дүүргэжэ захалhан байгаа.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадые, инвалидуудые арадай ажахыда хэрэглэлгэ улам hайжаруулха хэмжээнүүд тухай, энээнтэй холбоотой нэмэлтэ хүнгэлэлтэнүүд тухай асуудал хаража үзөөд, зохихо шиидхэбэри баталан абаба.

Пенсеэр хангалга, үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадай ба инвалидуудай материальна байдал улам hайжаруулхын тула hүүлэй жэлнүүдтэ орой дотор ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэhэн байна. Үйлэдбэридэ, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха хэрэгтэ, олониитын ажабайдалда иимэ зоной хабаадалга нилээд үргэдөө.

Гэхэ зуура, пенсионернүүд ба инвалидуудые арадай ажахын хүдэлмэридэ бүри олоор хабаадуулха арга боломжонууд үшөөл дутамагаар хэрэглэгдэнэ. Эдэниие ашаг туhатай нийтын ажалда хэрэглэхэ арга боломжо хангахаар хэмжээнүүд зарим газарнуудта абтадагтүй байна. Пенсионернүүдэй, инвалидуудай хүсэ хэрэглэхэ зэргэтэй предприятинууд, цехүүд ба участогууд удаанаар үргэдхэгдэнэ, үйлэдбэридэ ариг сэбэрые хангалга, ажалай гурим сахилга hайжаруулха асуудалнуудта зохихо анхарал зарим тээ хандуулагданагүй.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет союзна республиканууадай компартинуудай ЦК нуудта, партиин крайкомууд ба обкомуудта, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, министерствэнүүд болон албан зургаануудта даалгана гэбэл:

— үндэр наhатай боложо пенсидэ гараhан аад, ажалай хүсэ абахаар хүнүүдые, инвалидуудые, гэрэй ажал хэдэг хүнүүдые үйлэдбэриин хүдэлмэридэ, илангаяа арадай хэрэглэлэй эд товар гаргадаг газарнуудта, худалдаа наймаанай, улад зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг эмхинүүдтэ бүри олоор хэрэглэхын тула нэмэлтэ хэмжээнүүдые абаха;

— үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадай, инвалидуудай хүсэ хэрэглэхэ зэргэтэй предприятинууд, цехүүд ба участогуудые шэнээр бариха, хуушануудые үргэдхэхэ, үйлэдбэридэ ариг сэбэрые сахилга, технико усал аюулгүйгөөр хэрэглэлгэ hайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые хараалан бэелүүлхэ.

Үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадай, инвалидуудай хүсэ хэрэглэхэ зэргэтэй шэнэ предприятинуудые бариха, хуушануудые hэльбэн шэнэдхэхэ ба үргэдхэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулан хабаадахыень өөhэдынгөө мэдэлэй предприятинууд ба эмхинүүдтэ зүбшөөхэ эрхэ СССР-эй министерствэнүүд болон албан зургаануудта олгогдоо.

Үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадые, инвалидуудые арадай ажахын хүдэлмэридэ бүри олоор элсүүлхын, тэдэнэй байдал улам hайжаруулхын тула хэдэ хэдэн нэмэлтэ хүнгэлэлтэнүүд тогтоогдоо, тэдэнэй тоодо.

— иимэ хүнүүдэй хүсэ хэрэглэхэ зэргэтэй предприятинууд, цехүүд ба участогуудта хүдэлмэрилдэг I, II группын инвалидуудта 1973 оной октябриин 1-hээ 6 часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо, жэл бүриинь амаралтын болзор 24 хүдэлмэриин үдэр болгогдохо; III группын инвалидуудта, тэрэшэлэн гэртээ хүдэлмэрилдэг I, II группын инвалидуудта — жэл бүриинь амаралтын болзор 18 хүдэлмэриин үдэр болгогдохо;

— хүдэлмэрилдэг инвалидуудай, үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадай ажалай нормонуудые, профсоюзай комитедүүдтэй зүбшэлhэнэй үндэhөөр хороохо эрхэ дурсагдаhан предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ олгогдоо:

— үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадай ба инвалидуудай хүсэ хэрэглэхэ зэргэтэй предприятинууд (үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд), цехүүд ба участогууд (ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудhaa бэшэн), ямаршье албан зургаанда мэдэлтэй байhанhaa дулдыдангүй, үйлэдбэреэ үргэдхэхэ, улам hайжаруулха хэрэгтэ, эдэ предприятинуудтань ажалладаг, наhатай боложо пенсидэ гарагшадай ба инвалидуудай тооhoo дулдыдуулан, 30-hаа 50 процент хүрэтэр ашаг олзоёо хүдэлмэрилэгшэдые урмашуулхын, тэдэнэй социально-соёлой ба гэр байрын байдал hайжаруулха хэрэгтэ зорюулжа болохо гэжэ тогтоогдоо;

— арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээдэг, кустарно-гар урлалай гуримаар хүн зоной ажаhуудалда шухала туhа хүргэдэг, үндэр наhатай боложо пенсидэ гарагшадта үгтэдэг гүрэнэй пенси тогтоогдоhон гуримай ёhoop, 1974 оной январиин 1-hээ 50 процентын хэмжээтэйгээр, Ураалай, Сибириин ба Алас-Дурнын районуудта — 75 процентын хэмжээтэйгээр түлэгдэхэ;

кустарно-гар урлалай үндэhөөр гражданинуудай олсhон олзоhoo абтадаг налогой хэмжээн хороогдоо.

А. Н. КОСЫГИН ЮГОСЛАВИДА

БРИОНИ. (ТАСС-ай тусхай корр.). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин сентябриин 28-да Брионидо ерээ. А. Н. Косыгиние СФРЮ-гэй Президент, Югославиин Коммунистнуудай союзай Түрүүлэгшэ И. Броз Тито, СКЮ-гэй Президиумэй Гүйсэдхэхы бюрогой секретарь С. Доланц, Федерациин Соведэй гэшүүн Э. Кардель, СКЮ-гэй Президиумэй гэшүүн В. Бакарич гэгшэд угтаба.

СФРЮ-гэй Союзна Гүйсэдхэхы вечэй Түрүүлэгшэ Д. Биедич болон бусад югослав тушаалтад А. Н. Косыгинтай хамта Брионидо ерээ.

Энэл үдэр Алексей Николаевич Косыгин Иосип Броз Титотэй уулзаба.

А. Н. Косыгин, И. Броз Тито уласхоорондын байдалай шухала асуудалнуудаар, совет-югослав хоёр талын элдэб hалбаринуудта хабаатай харилсаанай асуудалнуудаар hанал бодолоо зүбшэлбэ. Хоёр ороной хоорондын харилсаае удаан саг соо улам үргэдхэхэ аятай hайн боломжонууд бии гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдээ.

Хөөрэлдөөн хани, халуун оршон байдалда үнгэрбэ.

ПУЛА. (ТАСС-ай тусхай корр.). Брионидо СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ, СФРЮ-гэй Президент Иосип Броз Титотэй хөөрэлдэhэнэй hүүлээр эндэ ерэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгиниие Пулын хүн зон халуунаар угтаа.

САРАЕВО. (ТАСС-ай тусхай корр.). А. Н. Косыгин сентябриин 28-най үдэшэ Союзна Гүйсэдхэхы вечэй Түрүүлэгшэ Д. Биедичтэ үдэшүүлэн, Босниин ба Герцеговинын социалис республикын ниислэл — Сараево хотодо ерээ.

А. Н. Косыгиние, Д. Биедичые республикын Гүйсэдхэхы вечэй Түрүүлэгшэ Д. Косовац, Босниин ба Герцеговинын бусад хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад аэропорт дээрэ угтаба.

САГААН БАЙШАНДА УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай президент Р. Никсон, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко сентябриин 28-да сагаан байшан соо уулзаа.

Энэ уулзалгын үедэ совет-американ харилсаанай асуудалнуудаар, тэрэшэлэн хоёр талые hонирхуулжа байгаа уласхоорондын олохон асуудалнуудаар hанал бодолнуудаа мэдэлсэбэ.

США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйе сахилгын талаар президентын туhалагша Г. Киссинджер, СССР-hээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

Хөөрэлдөөн хани ёhоной, сэхэ руунь хөөрэлдэлгын, түбшэн оршон байдалда үнгэрбэ.

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАБА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Эрдэм, техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй ба Американ томо корпорацинуудай нэгэн — «Дженерал Дайнэмикс» гэдэгэй хоорондын научно-техническэ харилсаа холбоон тухай удаан болзортой хэлсээндэ Сент-Луис хотодо гар табигдаба.

Табан жэлэй болзортой энэ шэнэ хэлсээн элдэб hалбаринуудай талаар, тэрэ тоодо судна бүтээлгын, авиабүтээлгын телевизионно хэлхеэ холбооной, тоолон тодорхойлдог-шиидхэдэг түхеэрэлгэнүүдэй талаар үргэн харилсаа холбоо тогтоохоор хараална.

Энэ хэлсээндэ: совет талаhаа — Эрдэм, техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Д. М. Гвишиани, американ талаhaa — «Дженерал Дайнэмикс корпорейшнэй» президент Д. Льюис гэгшэд гар табиба.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

АЛБА ХЭХЭ БОЛЗОРОО ДҮҮРГЭhЭН СЭРЭГЭЙ АЛБА ХААГШАДЫЕ 1973 ОНОЙ НОЯБРЬ-ДЕКАБРЬ СОО СССР-эй ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДhЭЭ ТАБИХА ТУХАЙ, МҮН СЭРЭГЭЙ БОДОТО АЛБАНДА ГРАЖДАНИНУУДЫЕ ЭЭЛЖЭЭТЭ ГУРИМААР ТАТАХА ТУХАЙ

«Бүгэдэ нийтын сэрэгэй уялга тухай» СССР-эй Хуулитай зохилдуулан, захирхамни:

1. Сэрэгэй бодото алба хэхэ болзоройнь 1973 оной декабриин 31 болотор дүүрэхэ сэрэгэй алба хаагшадые 1973 оной ноябрь-декабрь соо Совет Армиин, Далайн Сэрэгэй Флодой, хилын харуулай ба дотоодын сэрэгүүдhээ запаста табиха

2. Сэрэгэй алба хаагшадай запаста табигдаhантай дашарамдуулан, тус приказай нэгэдэхи пункттай зохилдуулан, албанда татагдаха үдэр хүрэтэр 18 наhатай болоhон, татагдаха болзоройнь хойшолуулагдахагүй гражданинуудые, тэрэшэлэн таталгын хойшолуулагдаhан болзорой дүүрэhэн, татагдаха аха наhанай гражданинуудые Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой хилын харуулай ба дотоодын сэрэгүүдэй бодото албанда татаха.

3. Энэ приказые бүхы ротонууд, батарейнүүдтэ, эскадрильнүүд болон корабльнуудта соносхохо.

СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал

А. ГРЕЧКО

ШАМДАХА ШУХАЛА

СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэhэнэй ёhoop, сентябриин 24-нэй байдалаар орон доторхи колхозууд, совхозуудта таримал ба хээрын 50529 мянган тонно түсэбөөр хараалагдаhанай 81 процент болохо үбhэн бэлдэхэгдээ.

Сенаж дарагдажа үргэлжэлhөөр. 49659 мянган тонно гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаhанай 111 процент болохо сенаж бэлдэхэгдээ. 116942 мянган тонно гэхэ гү, али түсэбэй хахадай хэмжээтэй силос дарагданхай.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэл үеынхиhээ нилээд ехэ хэмжээтэй — 2312 мянган тонно ногооной гурил бүйлуулагдаа.

Ажахынууд нёдондонойхиhoo ехэ — 68026 мянган тонно hoлоомо, мэхиинэ ба бусад түхэлэй бүдүүн тэжээл бэлдэхээ.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗhАА

РСФСР-эй МАЛ АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түйлаhан ехэ амжалтынь, 1972—1973 онуудай үбэлжэлэлгын үедэ мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха, бэлдэхэ талаар абаhан уялгануудаа дүүргэхэдээ, ажалай габьяа харуулhанайнь түлөө иимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

«АЖАЛДАА ШАЛГАРhАНАЙ ТҮЛӨӨ» ГЭhЭН МЕДАЛЯАР

Журобов Геннадий Николаевичые — Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын малшан.

Тыхеев Нима Бадмаевичые — Баргажанай аймагай Хилганын колхозой хонинной фермын бригадир.

Унтанова Надежда Зыгбеевнае — Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон.

Усольцева Александра Лукиничнае — Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой hаалишан.

Халудоров Санжай Гылыковичые — Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Хандажапов Дабажап Будацыреновичые — Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой ахалагша хонишон.

Хардаев Леонид Федоровичые — Буряадай гүрэнэй племнэгэдэлэй таhагай глава зоотехник.

Хартаева Антонида Лыкцыреновнае — Түнхэнэй аймагай Түнхэнэй совхозой hүнэй фермые даагша.

Хлебников Михаил Васильевичые — Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой мал адуулагша.

Хохлова Фаина Изосимовнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай Заганай колхозой hаалишан.

Цыбиков Еадма Гомбожаповичые — Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой ахалагша хонишон.

Цыденов Будажап Тугутовичые — Захааминай аймагай «Победа» колхозой мал адуулагша.

Цыденов Ширап Гуржаповичые — Захааминай аймагай Харацайн совхозой мал адуулагша.

Цендескина Татьяна Кубуденовнае — Хурамхаанай аймагай Хурамхаанай совхозой техник.

Цынгуева Пагма Самбаевнае — Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой hаалишан.

Цынгуева Цырендыжит Цыбиковнае — Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын совхозой ахалагша хонишон.

Цырендоржиев Владимир Эрдынеевичые — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон» совхозой хонишон.

Чебатарева Анна Назаровнае — Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхозой hаалишан.

Чебунина Василиса Илларионовнае — Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гахайшан.

Чойдонов Доржи Чойдоновичые — Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Шагдурова Бальжит Галсановнае — Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Швецова Варвара Семеновнае — Бэшүүрэй аймагай Олин-Булагай совхозой тугалшан.

Шергина Цырма Бадмаевнае — Зэдын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан.

Ширапов Бадма Дамшаевичые — Ярууны аймагай «Коммунизм» колхозой ахалагша мал адуулагша.

Шоенова Цыпилма Шойдоновнае — Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой ахалагша хонишон.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

...СР-эй Министрнүү... Совет ба ВЦСПС ажа...лай пунктнуудые бол...түхэлтэй болгохо, ариг ...байлгаха талаар авто... республиканууудай, ...нууд, областьнуудай, ...а, Ленинград хотонуу...ын ажалай 1973 оной ...ын хахадай бүхэрос... социалис мүрысөөнэй ...үдые согсолбо.

... байрын барилгада по...hон капитальна мүн... 114,9 процент, комму... барилгада hомолог... мүнгэнэй 101,3 про... ашаглагдаа. РСФСР-эй ...нальна ажаhуудалай ... даабари 101,3 про... дүүргэгдээ гэжэ тог... соо тэмдэглэгдэнэ. ...жэдо 30,4 миллион тү... үлүү туhа хүргэгдэ... байнэ. Ажаhуудалай...нальна ажахын пред...нууд түсэбhөө гадуур ...мион түхэригэй нэ... олзо олоо.

...ирай АССР, Омско, ..., Камчатска, Мос..., Орловско, Ярослав... областьнууд, Ленинград ...мүрысөөндэ ехэ амжал... түйлаа. Тэдэнэр ...ануудые капиталь... бага бага заhабарилга хэхэ талаар, байрануудта газ оруулгаар, байрын гэр болон капитальна барилгаар, байрануудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар түсэбтэ даабаринууд, социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргээ, хото, тосхонуудаа ариг сэбэр болгоо. Хото, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ ажал нийтын хүсөөр хэгдэhэн байна.

Гэхэтэй хамта, энэ талаар социалис мүрысөөн үшөө үргэн дэлисэтэй боложо шадаагүй гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Зарим автономито республиканууд, хизаар болон областьнуудта хото, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, хүн зониие коммунально-ажаhуудалай талаар хангаха талаар бии байhан арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэнэгүй. Предприяти болон эмхи зургаануудай коллективүүд абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ туhа түгэс хүргэнэгүй. Мүрысөөнэй дүнгүүд саг соогоо гаргагданагүй, олоной үзэмжэдэ табигданагүй. Мүрысөөндэ үндэр дүнгүүдые түйлаhан хото, поселок, тосхонуудай түрүү дүй дүршэл үшөө hулаар хэрэглэгдэнэ. Хото, тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ хүн зон, илангаяа залуушуул, хабаадуулагданагүй. Чечено-Ингушай АССР-тэ, Яхадай АССР-тэ, Красноярска хизаарта, Сахалинска, Горьковско, Челябинска областьнуудта ажаhуудалай пунктнуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар социалис мүрысөөнэй 1973 оной түрүүшын хахадай дүнгүүд саг соогоо гаргагдаагүй.

Коммунальна барилгаар, байрын гэр заhабарилгаар, харгы, тротуарнуудые барилгаар зарим автономито республика, хизаар болон областьнуудта түсэб ба социалис уялгануудые дүүргэлтэ хожомдожо ябана. Брянска областьдо, жэшээнь, коммунальна барилгын жэлэй түрүүшын хахадай түсэб 70, Смоленскэ — 80,7, Коми АССР-тэ — 80,6 процентээр дүүргэгдээ. Байрын гэрнүүдые капитальнаар заhабарилха жэлэй социалис уялганууд Тюменскэ областьдо оройдоол 20, Пензенскэ — 26 процентээр дүүргэгдэhэн байна. Оренбургска областиин хото, поселогуудта харгы, тротуар бариха социалис уялгануудые дүүргэлтэ миил 28, Новгородско областиин — 30 процентдэ хүргэгдөө.

Дагестанай АССР-эй, Хойто-Осетиин АССР-эй, Амарай болон Вологодско областьнуудай ажаhуудалан пунктнуудта ариг сэбэрэй талаар ехэ дутуу дунданууд бии.

Ажаhуудалай пунктнуудые болбосон түхэлтэй болгохо, ариг сэбэр байлгаха талаар 1973 оной түрүүшын хахадта хэгдэhэн ажалай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болон ВЦСПС Башкирай АССР, Омско, Рязанска областьнууд болон Ленинград хотодо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шангайгаар баряулха гэжэ шиидхэбэ. Камчатска, Московско, Орловско ба Ярославска областьнууд хоёрдохи мүнгэн шанда хүртөө.

(ТАСС).

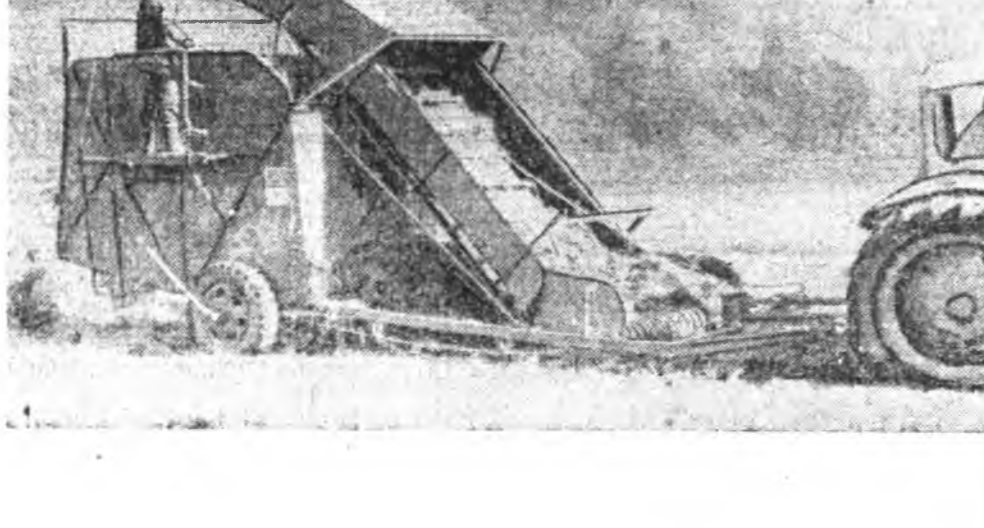
ЭРШЭТЭ АЖАЛ

«50 лет Октября» колхоздо зеленко хуряаха хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Мүнөө Хүүргын-Оёор, Хүндэлэн-Олом, Хүүргэ, Ара-Бүхэ гэжэ газарта таригдаhан зелёнко хуряалгада 40 гаран хүн хабаадалсажа, хүдэлмэреэ гол түлэб оньhон техникын хүсөөр бүтээнэ. Механизаторнууд С. Гомбоев, С. Налханов, С. Д. Дондоков, Ц. Тапхаров, Ивалгын гидромелиоративна техникумэй студент М. Тапхаров болон бусад шударгы бэрхээр ажаллажа, үдэрэйнгөө нормо холо үлүүлнэ.

Колхозой зелёнко хуряалгада партиин райкомой, ВЛКСМ-эй райкомой, аймагай «Малшан» газетын хүдэлмэрилэгшэд туhаламжа үзүүлнэ.

В. ГАЛСАНОВ

Ахын аймаг.



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зеленкын баал суглуулагдана.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

Мүнөөдэр—машина бүтээгшэдэй һайндэр

АЖАЛ ХЭРЭГЭЭРЭЭ АЛДАРШАА

Машина бүтээгшэд. Прибор бүтээгшэд. Арадай ажахын тон шухала энэ һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй ажалые үндэрөөр сэгнэһэнэй тэмдэг болгогдон, машина бүтээгшын һайндэр тогтоогдонхой.

Заводуправлениин байшан соо урдань эзэлдэг парткомой, завкомой кабинедүүдэй үүдэндэ таршагынь олобогүйбди. Шэнэ байшанда зөөгдөөлтэй гэжэ һанан, энээн тухай асуубабди. Зүб даа. Спортын зал гэжэ нэрлэгдэһэн шэнэ байшан соо партиина, профсоюзай, комсомолой организацинуудта ехэ таһалганууд үгтэһэн байба.

—Түрүү цех гү, али бригада гэнэ гүт? Байнгүй яахаб, олон түрүүшүүлтэйбди, —гээд, завкомой түрүүлэгшэ Вячеслав Степанович Угольников бодолгото болобо.

—Али бригада, участогые харуулхамнайб? — гэжэ социалис мүрысөөнэй талаар инженертэ хандана.

—Уялгаяа дүүргэдэг олон бригада, участогууд бии. Валентина Тютринагай бригада абая. Август һарын үрэ дүнгүүдээр завод соогоо эрхимлэжэ гараа. Сентябрь һарада мүн лэ һайнаар ажаллана, түрүү һууряа алдахагүй бэзэ,—гэжэ тэрэнь харюусана.

Залуу хүдэлмэришэдтэй, энэ бригадын ажал хэрэгтэй танилсабабди.

Залгалаа хоёр таһалга. Сагаан халаад үмдэнхэй басагад, эхэнэрнүүд утанууд хоёр столой саана һуунхай сүлөөгүй ажалланад. Зарим хүдэлмэришэдэй урда жэжэхэн шураб, нариихан утаһан, ондоошье жэжэ бужа зүйлнүүд. Хэдэн хүнэй гарта пинцет. Зариманайнь урда олон янзын томошог детальнууд табяатай. Ханын захаар үрэмдэлгын станогууд жэрылдэнэ. Ондоошье түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүд. Эндэ һүүгшадай ажал һонирхон харахаар. Гарнуудайнь хурганууд уран зохидоор, түргэнөөр хүдэлнэ. Гараа һарбайһаар лэ хэрэгтэй юумэеэ олоодхинод. Яарана тэбдэчэгүй, деталь зүйлнүүдые бэдэржэ сагаа баранагүй.

— Манай бригада датчик-реле приборнуудые хабсарган бүтээнэ. Хүдэлмэришэднай бултадаа шахуу һайнаар, харюусалга ехэтэйгээр ажалдаа хандадаг,—гэжэ бригадир В. М. Тютринагай хөөрэһөөр байтар хажуудамнай нэгэ басаган ерэжэ, бригадир маниие тэрээнтэй танилсуулба.

— Участогай мастер Нина Алексеевна Алемасова.—гэжэ тэрэнь гараа һарбайба.

Мастертай ябажа, хүдэлмэришэдтэй танилсабабди. Хэнэй, юу хэжэ байһан тухай тэрэ тайлбарилна. Слесарь-хабсаргагшадай энэ бригада орёо ажал дүүргэнэ. Паровой котелнуудай уурын даралта шалгадаг датчик-реле заводой бүтээдэг приборнуудай нэгэн. Тэрэ аяар 28 элдэб янзын түхэлтэй юм. Багаханшье, томохоншье приборнууд байдаг. Прибор бүхэн тоогүй олон жэжэ бужа зүйлнүүд, утаһануудһаа холбогдоно ха юм. Ганса гол шухала хабсаралгын ажал хэдэн операциһаа бүридэдэг. Гадна детальнуудые тааруулха, үрэмдэхэ, холбон залгаха, утаһануудые тайраха, гагнаха хэрэгтэй.

Столдо һууһан басагад, эхэнэрнүүдэй олонхинь түс бүридөө ондо ондоо ажал хэнэ. Холбоһон, гагнаһан, утаһаар орёоһон часть, детальнуудые бэе бэедээ дамжуулна. Тэдэнэр ажалаа конвейерээр эмхидхэһэн мэтэ эхинһээнь эсэс болотор бэе бэедээ дамжуулан дүүргэдэг юм. Бэлэн шахуу болгогдоһон приборнууд шалган тааруулдаг багахан түхеэрэлгэдэ хүргэгдэнэ. Энэ ажалые бригадын эгээл бэрхэ, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд дүүргэдэг.

Галя Янькова. Люба Угрюмова гэгшэдэй приборнуудые шалгахада, түхеэрэлгын улаан, ногоон лампочканууд ониб-аниб ялараадхина. Энэнь шанарай хэр байһые элиршэлнэ. Хаража байхадамнай, булта приборнууд шалгалта һайнаар «барижа» гараа. Сашадаа эгээл һүүлшын хабсаралга хэдэг, орёйн ябталдаг хүдэлмэришэдтэ приборнууд хүргэгдэнэ. Тэнлэһээ зэргэлээшэ багахан таһаг соо приборнууд суглуулагдана. Халаанай дүүрэхэ багаар эдэ приборнууд ондоо цехэй хүдэлмэришэдтэ, хайрсагуудта тэдэниие хэжэ ябталдаг бригадынхидта тушаагдаха. Тэндэһээ складта орожо, олон тоото адресаар оронойнгоо зүг бүхэн тээшэ, мүн хилын саана эльгээгдэхэ байна.

Һара бүхэндэ 150 — 200 прибор хариин гүрэнүүдтэ эльгээгдэдэг. Нимэ приборнуудта бүришье шанга эрилтэ табигдадаг. Ашаглахада найдамтай бэхи, удаан болзор соо һаадгүйгөөр хүдэлхэһөө гадна, харахада таатай зохид байха ёһотой. Мүн халуун уларилтай гүрэнүүдтэ эльгээгдэхэ приборнуудта ондоо материал, ондоо шэрэ хэрэглэгдэнэ. Хариин гүрэнүүдэй захилаар бүтээгдэхэ продукци Галина Булгаевна Соктоева, Ольга Васильевна Гейнеман гэгшэдтэ даалгагдадаг. Баян дүй дүршэлтэй, бэрхэ эдэ хүдэлмэришэд бригадын үнинэй гэшүүд. Манай заводто наар эмхидхэгдэнхэй. Хүдэлмэришэдэй дииллэнхи олонхинь дээдын, 3-дахи разрядаар ажаллана. Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд залуушуулые шефтээ абажа, ажалдань түргэнөөр дүршүүлнэ, оньһыень заажа үгэнэ.

Слесарь-хабсаргагша, гагнуурша, приборнуудые шалган тааруулагша гэһэн гол мэргэжэл хүдэлмэришэдэй олонхинь шудаланхай. Бригадын бүхы гэшүүд үрэмдэлгын станогто ажаллажа шадаха юм. Бэе бэеынгээ мэргэжэл һайнаар шудалһан дээрэһээ һаадгүйгөөр ажаллана. Али нэгэнэй амаралтада гарахада, үбшэлхэдэ, бригадын бусад гэшүүдынь нүхэдэйнгөө даабари дүүргэдэг. Ажалаа һайнаар шудалһан тула тэдэнэр даабаряа үлүүлжэ шадана.

Август һарын түсэб 125 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 113,3 процентдэ хүргэгдөө. Уялгын ёһоор, бүхы продукциин 98 процент ажаглалта, гэдэргээ бусаалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушаагдана.

Бригада заводой мүрысэдэг манометрнүүдые хэдэг Томско заводой нүхэр Ложниковагай даадаг бригадатай социалис мүрысөөнэй договор баталанхай. Байгша оной түсэбые 2 процентээр дээшэлүүлхэ, продукциингаа 98 процентые гэдэргэнь бусаалтагүйгөөр, ажаглалтагүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушааха, коммунис ажалай коллектив гэһэн нэрэ зэргээ дахинаа гэршэлэн батадхаха, залуу хүдэлмэришэдэй разряд дээшэлүүлхэ гэһэн уялгаяа тэдэнэр бодотоор дүүргэхэ гэжэ оролдоно. Жэлэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгөөр бригада түрүүлжэ гараа. Харин 2-дохи кварталда Томско бригада эрхимлээ.

Эндэ хөөрэлдэһөөр, ажалыень хараһаар байтарнай халааншье дүүрэхэ болобо. Мастер, бригадир үглөөнһөө тушаагдаһан, мүнөө тушаагдаһан, тушаагдахаяа байһан приборнуудые тоолоно, ажалаа соголно.

—Нүхэд, һайнаар ажаллабабди. Мүнөөдэр 460 прибор тушаахамнай. Нормоһоо холо үлүү, — гэжэ бригадир хүдэлмэришэдтөө хандан хэлэнэ. Тэдэнэр бригадирайнгаа үгэ хүхюу баяртайгаар угтан абаа.

—Һарын эхеэр детальнуудаар дуталдажа, ажалнай бага зэргэ һаатаа һэн. Тэрэнээ хүсэлдүүлжэ байнабди. Һүүлэй үдэрнүүдтэ даабаряа 140—160 процент дүүргэжэ ошоһон сентябриин 20 гаранай нэгэ үдэр тэдэнэр хилын саана эльгээгдэхэ приборнуудые хабсаргажа байгаа. Һарын даабаряар бүтээгдэхэ 130 приборнууд бэлэн болонхой шахуу байба.

Түсэбэй ёһоор, бригада һарадаа 4600—4800 приборнуудые хабсаргадаг. Энэ даабаряа ходо дүүргэдэг, үлүүлдэгшье байна. 46 хүнһөө бүридэһэн бригадын ажал һайгэнэбди,—гэжэ Валентина Ивановна тайлбарилна.

Басагад, эхэнэрнүүд һайнаар ажаллаһандаа урматайнууд. Ажалай һүүлээр тэдэнэй олонхинь үдэшын техникум, хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулида һуралсана.

Бэрхээр ажалладаг, урагшаа эрмэлзэһэн эдэ хүдэлмэришэдтэ шэнэ амжалта туйлахыень хүсэе.

С. БАРДАМОВА.







Зурагууд дээрэ: 1. Бригадир В. И. Тютрина (баруун гарһаа) залуу хүдэлмэришэн Надя Чичеринагай ажал хаража байна. 2. Жэлэй 2-дохи кварталай үрэ дүнгүүдээр «заводой эрхим залуу хүдэлмэришэн» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Наташа Ельникова. 3. Бригадын гэшүүд (зүүн гарһаа) Галина Алексеева, Людмила Сокова, Татьяна Нашкова, Людмила Пашинская, Галина Красноярова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ИНДУСТРИИН ЭГЭЭЛ ШУХАЛА ҺАЛБАРИ

Советскэ Союз машина, прибор бүтээлгын талаар Европо дотор түрүү, дэлхэй дээрэ хоёрдохи һуури эзэлнэ. Хэдэн миллион хүдэлмэришэд, инженер, техникүүд, алба хаагшадай ажалладаг хэдэн мянган предприятинууд орон доторнай бии. Энэ һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэрөө хэр зэргэ угтажа байһан тухай СССР-эй Госпланай гэшүүн, машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын нэгэдхэмэл таһагай начальник **А. Н. Кобяков,** ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэжэ үгэбэ.

1973 оной арадай ажахын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэжэ байһан машина бүтээгшэд жэлэй 8 һарын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Прибор бүтээлгэ, автомобильна промышленность, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин машина болон ажаһуудалай приборнуудые бүтээлгэ бүхы промышленностиин ургалтаһаа булюу түргэнөөр хүгжэжэ байнхай. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 162,2 мянганһаа олон автомобиль хэгдээ. Автомат лини ба уридшалан бэлдэгдэһэн программаар хүдэлдэг станогуудые бүтээлгэ ехээр ургаа. Тоололгын техникэ, металлургическа, химическэ, хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха, һүнэй, загаһанай промышленностиин технологическа түхеэрэлгэ, хүдөө ажахын машина бүтээлгэ дээшэлээ.

Парти, правительство хадаа СССР-эй арадай ажахын бүхы һалбаринуудые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлгын, арад зоной материальна байдал һайжаруулгын, оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлгын үндэһэ һуури болохо оронойнгоо машина бүтээлгые хүгжөөхэ хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулна. Энээниие гэршэлһэн хэдэн тоо баримта дурдамаар. 1922 ондо орон доторнай металл отолдог 300 станок хэгдэһэн байбал, 1972 ондо 210 мянган бүтээгдээ. Орон доторнай түрүүшын хоёр трактор 1923 ондо хэгдээ һаа, энэ жэлэй 8- һара соо тэдэнэй тоо 315 мянга болоо.

Таби гаран жэлэй саада тээ ганса Россин түбтэ машина бүтээгдэдэг һэн. Харин мүнөө үеын шэнэ, бүтээсэ ехэтэй техникээр хангагдаһан машина бүтээлгын предприятинууд бүхы союзна республиканудта бии. Энэ хадаа Коммунис партиин ленинскэ национальна политикын бодото бэелэл мүн болоно. Совет республика бүхэн ниитэ союзна үйлэдбэридэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулна, совет экономико хүгжөөлгэдэ өөрынгөө онсо һуури эзэлнэ.

Машина бүтээгшэдэй урда энэ табан жэлэй үедэ харюусалгатай зорилго табигданхай. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор энэ һалбари булюу түргэнөөр хүгжэжэ байна. Табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, машина бүтээлгын продукци 1975 ондо 1,7 дахин ургаха ёһотой. Энэ ургалтань 1960 ондо орон доторнай бүтээн гаргагдаһан машина бүтээлгын, металл болбосоруулгын бүхы продукциһаа хоёр дахин ехэ юм.

Энэ талаар ехэ юумэн хэгдээ. Табан жэлэй түрүүшын жэлдэ машина бүтээлгэ, металл болбосоруулга 1970 онойхитой сасуулхада 11 процентээр ургаһан байна. 1972 ондо мүн лэ иимэ ургалта туйлагдаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ продукциин гол шухала зүйлнүүдые үйлэдбэриин гаргаха түсэбтэ даабари дүүргэгдээ.

Жэлэй эхинһээ хойшо 2000-һаа үлүүтэй шэнэ зүйлнүүд бүтээгдэжэ захалаа. Хүсэ ехэтэй теплофикационно паровой ба гидравлическа турбина, хүсэ ехэтэй томо конвертор, олон хүнүүдые шэрэхэ шэнэ автобус, модо таллуулдаг гүсеничнэ трактор, гидравлическа универсальна экскаватор болон бусад шэнэ машина бүтээгдэжэ эхилээ. Социалис гүрэнүүдэй электронно-тоололгын машинануудай нэгэдхэмэл системэдэ орохо ЭВМ хэгдэжэ байна.

Машина бүтээлгын предприятинуудта ажаһуудалай холодильник, электрын приборнууд, час, мүн культурно-ажаһуудалай ондоо хэрэгсэлнүүд бүтээгдэнэ. Арад зоной материальна байдал һайжаруулха гээшэ энэ табан жэлэй экономическа гол зорилго болоно. Гурбан жэлэй туршада 15 миллион холодильник, хубсаһа угаадаг 12 миллион машина, 2,7 миллион мотоцикл ба мотороллер худалдаанда гараха.

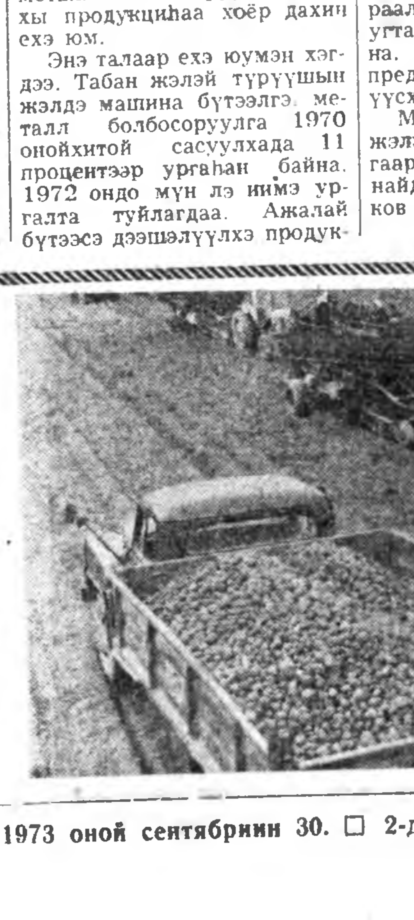
Ажалай амжалта туйлаха хэрэгтэ социалис мүрысөөн ехэ үүргэ дүүргэнэ. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ шэнэ арга зам, шэнэ үүсхэл мүрысөөнэй үедэ гаргагдажа, дэмжэгдэжэ байна. Москвагай түрүү предприятинуудай коллективүүд 1974 ондо туйлаха зорилго хараалаа. Эдэ коллективүүд угтамжын түсэб абаһан байна. Машина бүтээлгын олон предприяти Москвагайхидай үүсхэлые дэмжээ.

Машина бүтээгшэдэй энэ жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ байһандань найдахаар гэжэ А. Н. Кобяков мэдүүлбэ.

ТАСС.

ИВАНОВСКА область хартаабхаяа хуряажа захалба. Энэ жэлдэ хартаабха нёдондонойхиһоо 3000 гектараар үлүү талмайда таригдаһан байна.

«Тейновский» совхоз хартаабха хуряалгаяа эмхитэйгээр ябуулна. Коммунист В. Исаковай хүтэлбэрилдэг звено илангаяа шалгаран хүдэлнэ. Комбайн үдэр бүри нормын ёһоор 1,5 гектарай орондо хоёр гектарай хартаабха суглуулжа үрдинэ.



Зураг дээрэ: В. Исаковай звено хартаабха хуряалга дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

БҮХЭСОЮЗНА МҮРЫСӨӨН

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй

Министрнүүдэй Советдэ, облпрофсоведтэ

РЕСПУБЛИКЫН МАЛШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД

«1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө малшадай дунда бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй 1972 оной декабриин 8-най № 723 тогтоолтой, мүн КПСС-эй Буряадай обкомой, республикын Министрнүүдэй Совет болон облпрофсоведэй 1972 оной декабриин 16-най № Б—42/8 тогтоолтой зохилдуулан, республикын малшадай дунда дэлгэрһэн бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обком, БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет нигэжэ тогтоо[...]

Социалис мүрысөөндэ илаһанда тоолоод, мал а[...] удаадахи түрүүшүүлдэ КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй Хү[...]лэй грамота, 40—50 түхэригэй сэнтэй үнэтэ бэлэ[...] тустань барюулха гэбэл:

ПРИБАЙКАЛИИН АЙМАГҺАА

Горновская Анна Семеновнада — «Прибайкальс[...] совхозой гахайшан.

Кацкова Надежда Ивановнада — «Заветы Иль[...] колхозой гахайшан.

Ландаридзе Анна Пантелеевнада — «Прибайка[...] колхозой һаалишан

Молокова Нина Никитичнада — «Заветы Иль[...] колхозой һаалишан.

Скуратова Любовь Андреевнада — «Прибайкальс[...] совхозой гахайшан.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГҺАА

Алексеева Любовь Семеновнада — «Рассвет» ко[...]зой һаалишан.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГҺАА

Батышев Евгений Александровичта — Кировэй н[...]жэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Большаков Александр Никитовичтэ — Сэлэ[...] совхозой ахалагша хонишон.

Гомбоев Егор Цыбиковичта — Сэлэнгын сов[...] ахалагша хонишон.

Дамбаев Данзанда — Химнын совхозой ахал[...] хонишон.

Данзанов Будацырен Пурбуевичта — Тель[...] нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Дашиев Дарма Галсановичта — Сэлэнгын сов[...] ахалагша хонишон.

Емельянов Семен Матвеевичтэ — Карл Марксы[...]рэмжэтэ колхозой адуушан.

Еранский Андриян Васильевичта — Сэлэнгын со[...]зой мал адуулагша.

Лубсанов Дондок Лубсановичта — Сүхын сов[...] ахалагша хонишон.

Лубсанова Мария Жимбуевнада — Химнын сов[...] ахалагша хонишон.

Тубанов Жамсаранда — Химнын совхозой һаали[...]

Цацаева Хандацу Жадамбаевнада — XX партсъе[...] нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Цырендоржиева Дулма Жамбаловнада — Карл М[...]сын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГҺАА

Акимова Маргарита Тихоновнада — «Сибиряк» [...]хозой гахайшан.

Дарбаков Николай Бадмаевичта — Ленинэй нэрэм[...]жэтэ колхозой мал адуулагша.

Кобелева Татьяна Григорьевнада — «Сибиряк» ко[...]зой тугалшан.

Мельников Михаил Дмитриевичтэ — «Маяк» колхо[...] һаалишан.

Мурдонова Сырендулма Будаевнада—Ленинэй нэр[...]жэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Пархаева Радна-Самбу Аюшеевнада — Саянай со[...]зой һаалишан.

Санжиев Доржи Даниловичта — Туранай совх[...] мал адуулагша.

Сороковикова Александра Иннокентьевнада — «[...]точные Саяны» колхозой тугалшан.

Чернегов Василий Андреевичтэ — Саянай совх[...] ахалагша хонишон.

Шагланова Дарима Доржиевнада — Ленинэй нэр[...]жэтэ колхозой һаалишан.

Шехин Давыд Давыдовичта — «Сибиряк» колхо[...] адуушан.

Шойбонов Геннадий Гатаповичта — Ленинэй нэрэ[...]тэ колхозой ахалагша хонишон.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха.)

ЗАМБУУЛИНДАХИ ШЭНЭ НИИДЭЛГЭ

„Союз-12" гэжэ онгосын экипаж В. ЛАЗАРЕВ. О. МАКАРОВ журналистнуудтай хөөрэлдэбэ

Байконурай космодромой дэргэдэ байдаг журналистнуудта зорюулагдаһан заншалта энэ пресс-конференциие летчик-космонавт, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой В. А. Шаталов нээбэ. Эндэ суглараагшадые онгосын экипажай гэшүүд Василий Лазаревтай, Олег Макаровтай танилсуулаад, удаа тээнь ээлжээтэ ниидэлгын зорилгонууд тухай тобшохоноор хөөрөө. Түлхин гарадаг ракетые, онгосые ниидэлгэдэ яажа бэлдэһэн тухай, замбуулинай дайда соогуур дүүлихэ ээлжээтэ ниидэлгэдэ космонавтнуудай хэр бэлэн байһан тухай хөөрэбэ. Экипажай гэшүүд түгэс бэлиг шадабаритай, хэрэгээ һайн мэдэхэ, хараалагдаһан программа бүрин дүүргэжэ шадаха мэргэжэлтэд юм гэжэ В. А. Шаталов элирхэйлээ.

— «Союз-12» онгосын ниидэлгэ замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, замбуулинай автомат ба жолоодогдодог техникэ туршахын тула манай орон дотор хэгдэжэ байһан туршалгануудай үргэлжэлэл болоно, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. — Американ «Скайлэб» станциин хоёрдохи экипажай удаан ниидэжэ дүүргээд байһан үдэрнүүдтэ манай онгосо замбуулинай дайда руу дабшаха замаа эхилхэнь. Замбуулинай дайдадахи хүдэлмэреэ амжалтатайгаар дүүргээд, Газар дэлхэйдэ бусажа ерэһээрнь энэ ушараар дашарамдуулан, американ нүхэдөө совет космонавтнуудай зүгһөө, өөрһөө халуунаар амаршалнаб.

«Союз-12» гэжэ онгосын экипажай гэшүүд, мүн космонавтнуудые бэлдэдэг Юрий Гагаринай нэрэмжэтэ түбэй хүтэлбэрилэгшэ, авиациин генерал-майор, СССР-эй летчик-космонавт Г. Т. Береговой, СССР-эй летчик-космонавт Н. Н. Рукавишников хэблэлэй, радио ба телевидениин түлөөлэгшэдэй олон тоото асуудалнуудта харюусаһан байна.

— Замбуулинай ниидэлгэдэ бэлэдхэл ямараар хэгдээ бэшэб? — гэһэн журналистнуудай асуудалда «Союз-12» онгосын командир Василий Лазарев иигэжэ харюусаба:

— Захагүй замбуулинай дайда худар дабшаһан ниидэлгэ бүхэн өөрын онсо шэнжэтэй байдаг. Ямар шэнжэнүүд болоноб? Энэмнай ниидэлгын шэнэ түхэл шэнжэ, тодорхойлон хэлэбэл, нэн түрүүндэ дэгдэн хөөрэлгэ болоно. Тэрээнһээ гадна, замбуулинай техникын орёо нарин болоһон тухай хэлэхэ хэрэгтэй. Электронно олон аппаратура, тоти нарин приборнууд, мүн бусад түхеэрэлгэнүүд, агрегадууд онгосо дээрэ тодхогдонхой гээшэ ааб даа. Эдэ бүгэдые һайнаар хүдэлгэхын тула тэдэниие һайн мэдэхэ шухала. Жэшээнь, летчигой самолёдоо мэдэһэн шэнгеэр онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүдые биднэр мэдэхэ ёһотойбди. Манай хэрэгтэ жэжэ бужын юумэн гэжэ байдаггүй. Космонавтын нэгэн доро шэнжэлэгшэ, туршалгаша бандагыень мартажа болохогүй.

— Онгосын командирай хэлээшэ намда сэхэ хамаатай, — гэжэ Олег Макаров тэмдэглэбэ. — Тиимэһээ бортинженертэ хамаатай зүйлнүүд тухай хэлэхые хүсэнэб.

Нэн түрүүндэ уялга зорилгонуудни инженерно шэглэлтэй — онгосын бүхы түхеэрэлгэнүүдэй, агрегадуудай хүдэлмэриин хойноһоо адаглан хинаха болоноб. Энэмнай юун гэһэн удхатайб гэхэдэ, хүнэй захиралтые эдэ түхеэрэлгэнүүдэй ямараар дүүргэдэг байһыень шалгаха уялгатайб.

Мүнөөнэй онгосо — техническэ орёо нарин түхеэрэлгэ болоно. Эндэ кибернетикэ ехэ үүргэ дүүргэдэг юм гэжэ Василий Лазарев хөөрэбэ. Хэдэн зуугаад түхеэрэлгэ, агрегат жэншэдгүй һайнаар хүдэлхэ ёһотой. Эдэ бүгэдые залан жолоодохын тула удаан саг соо оролдосотой нэтэрүүгээр бэеэ бэлдэхэ ушар гарана. Тиин инженерэй уялгануудһаа гадна, туршалга хэгшын уялга бии гээд хэлээ һэм. Энээнэй тулада бортинженер научна аппаратура һайн мэдэхэ уялгатай. Тэрээнгүйгөөр ниидэлгын программада оруулагдаһан бүхы туршалгануудые бэелүүлжэ шадахагүйлди.

— Ниидэлгын үедэ онгосын командирай, бортинженерэй хоорондохи уялганууд ямараар хубаарилагдадаг бэ?

— Энэ асуудалда Олег Макаров бидэ хоёр зарим тэды харюу үгэһэн байнабди, — гэжэ Василий Лазарев хэлэбэ. — Би онгосын командир байһан туладаа, онгосын ниидэлгэтэй холбоотой бүхы хүдэлмэриин түлөө, тодорхойлон хэлэбэл, ниидэлгын бүхы программа дүүргэлгын түлөө харюусаха зэргэтэйб. Олег Макаров уялганууд тухайдаа тодорхойгоор хөөрөө. Научна туршалгануудые хэхэ үедэ уялганууднай хубаарилагдахагүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хэдэн хүдэлмэреэ хамта хэхэбди. Минии ямар нэгэ туршалга хэжэ байха үедэ бортинженер ниидэлгэ жолоодохо юм. Бидэ таараж хүдэлнэбди.

— Замбуулинай дайдада ниидэжэ ябаһан онгосын түхеэрэлгэ ба аппаратурые тааруулга, туршалга Газар дээрэхи туршалгануудһаа ехэ илгаатай гү? — гэжэ журналистнууд асууба.

Космонавт Николай Рукавишников энэ асуудалда иигэжэ харюусаһан байна:

— Илгаатай. Газар дээрэ хэгдэһэн туршалганууд ниидэлгын үедэ элдэб приборнуудай заабол хүдэлжэ шадаха байһыень туршан элирхэйлдэг. Гэбэшье дэгдэн хөөрэлгын, огто агааргүй байлгын, радиациин онгосын түхеэрэлгэнүүдтэ ямараар нүлөөлдэг байһыень замбуулинайл дайдада шалгажа болохо. Замбуулинай оршон байдалай ямараар нүлөөлдэгые мэдээд байхадаа, онгосын техникые нарижуулан һайжаруулха, бата бэхи болгохо ар[...] холди.

— Газарай нюру[...] зураг буулгалга ямар [...]тайб? — гэһэн асу[...]дые бортинженерһээ [...]

— Газарай нюруу[...] зураг буулгалга е[...] шанартай, аласай зор[...] юм, — гэжэ Олег М[...] харюусаба. — Ушар[...] гэхэдэ, Газарай н[...] дүрэ зураг буулгаж[...] байхадаа, түхэл шэнж[...] хэлбэри маягһаань [...]лан, хаана ямар ру[...] байһые, газар дорох[...] ажахын ургамалнууд[...] раар эдеэшэһые, х[...] гасуур болоһые эл[...] шадахабди.

Гаварые тойрон [...] замбуулинай онгосон[...] зорилгонуудые шиид[...] ехэ үүргэ дүүргэхэ [...]

Газарай ашагта ма[...]нуудые гамтай һай[...]рэглэхын, оршон то[...] байгаалиие хамгаал[...] олохын тула хүн т[...] мүнөө ехэ хүсэлэл [...]го гаргажа байнха[...]рай нюруугай дүрэ [...] буулгалга энэ талаа[...] туһа хүргэхэ.

Пресс-конференци[...] гэсхэлдэ космонавт [...] Лазарев замбуулинай[...] дахи аян замда абаж[...] дурасхаалта зүйлнүү[...] В. И. Ленинэй фото[...] Ю. А. Гагаринай пор[...] вымпел журналистнууд[...]руулба.

А. РОМАН[...]

ТАСС-ай тусхай [...]

Байконур гэжэ кос[...] сентябриин 27.

ПОЛИТИЧЕСКЭ, ЭКОНОМИЧЕСКА ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛ ЭХИЛХЭНЬ

УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХА ХҮСЭЛЭНТЭЙБДИ

Политическэ ба экономическа һуралсалай шэнэ жэл дэлхэйн байдалда ехэ хубилалтануудай боложо, уласхоорондын байдалай һайжаржэ байһан байдалда эхилжэ байна. Энэ ушар хадаа манай ажалшадай, түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэнэй сэдьхэл баярлуулна. КПСС-эй XXIV съездын баталан абаһан энхэ найрамдалай программа бэелүүлхын талаар КПСС-эй ЦК-гэй Политбюрогой эрхилэн байгаа ажал ябуулгануудта һуралсалнай түрүүшын занятинууд зорюулагдаха байһаниинь ойлгосотой.

Теоретическэ семинарнууд, һургуулинууд хуу бүридүүлэгдэнхэй, пропагандистнарнай семинарта һуралсажа ерээ.

Мүн экономическа бүгэдэ ниитын һуралсалай һургуулинууд 2-дохи жэлээ хүдэлхэнь. Пропагандистнарайнь семинар һаяар үнгэргэгдэхэ.

Партиин райкомой дэргэдэ хүдэлдэг партийна, ажахын эдэбхитэдэй һургуули хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ юм. Тэрээнһээ гадна ажахышуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, главна мэргэжэлтэдэй һураха аймагай экономическа һургуули хоёрдохи жэлэйнгээ програмаар хүдэлнэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин экономико ба ударидаха эрдэм ухаа шудалха юм. Энэ ехэшье, тон шухалашье асуудалаар Буряадай филиалай эрдэмтэд манайда ерэжэ, лекци уншадаг.

Комсомолшуудай һуралсал мүн лэ бүридүүлэгдэнхэй, хүдэлхэ пропагандистнар олдонхой. 23 кружок байгуулагдаа.

Партиин райком пропагандистнарые олохо хэрэгтэ ехэ һаналаа табиһан байна. Теориин, методикын талаар бэлэдхэл һайнтай хүнүүдтэ энэ харюусалгатай партийна даалгабари үгтэнэ. Колхоз, совхозуудай промышленна предприятинуудай, организацинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, главна мэргэжэлтэд эдэнэрэй дунда бии.

Һуралсалай жэлэй туршада пропагандистнарта теориин, методикын асуудалаар туһаламжа үзүүлэгдэхэ түсэб табигданхай. Энээнэй үндэһөөр пропагандистнарай һуралсал эмхидхэгдэхэ юм. Энэ жэлдэ манай партийна организацинууд теориин, экономикын асуудалнуудые улам гүнзэгыгөөр шудалхын тулада, һуралсалые үрэ ехэтэй болгохын тулада хэмжээнүүд абтаха байна.

М. ТУДУНОВ,
КпСС-эй Захааминнай райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

...ПРОПАГАНДИСТЫН БЭЛЭДХЭЛ

Комсомолой кружогуудай пропагандистнууд залуушуулые хүмүүжүүлэгшэд байһан тула тэдэнэй һажал болон һонирходог зүйлнүүдые, эрилтэнүүдые һайн мэдэхэ ёһотой. Улаан-Үдын универмагай партийна эхин организациин дэргэдэхи комсомолой кружогой пропагандист Елена Ильинична Голубева эгээл иимэ пропагандистнуудай нэгэн юм.

Пропагандист Е. И. Голубева Улаан-Үдын универмагта 15 жэл соо ажаллана. Тэрэ универмагай агитколлективые даагшаар, политинформатораар хүдэлдэг байгаа. Харин мүнөө гурбадахи жэлээ пропагандистаар ажаллахань.

Е. И. Голубева үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ «Коммунис сургал бодолой үндэһэ һууринууд» гэһэн программаар комсомолой кружогой занятинуудые үнгэргэжэ байгаа. 23 комсомол басагад хэшээлдэнь ябалсадаг байгаа. Тэдэнэр булта дунда һургуули, техникумуудые дүүргэһэн зон юм.

— Хэшээлнүүдээ үнгэргэхэдөө, гол түлэб лекционно арга хэрэглэдэгби, — гэжэ Елена Ильинична хөөрэнэ. — Хэшээлэй эхиндэ үнгэрһэн шудалһан темээ давтадаг байнабди. Тиихэдэ материалайнгаа гол шанарта, ямар асуудалаар конспект хэһые тодорхойлдогбди. Ондоогоор хэлэбэл, гэрэй даабари ямар дүүргэгдээб гэжэ шалгагдадаг байна.

Пропагандист бүхэн шагнагшадай урда табиха асуудалаа түсэб соогоо урид хараалһан байха ёһотой. Жэшээлхэдэ, пропагандист Е. И. Голубева «Совет хүнэй ажабайдалай уг зорилго, жаргал» гэһэн темэ хөөрэхэдөө, «Залуу хүнэй ажабайдалай уг зорилго, зол жаргал гээшэ юун бэ?» гэһэн асуудал сугларагшадта табижа, тодорхой харюу абахые оролдоһон. Тиигэжэ залуу хүнүүд өөһэдөө бодомжоложо, тобшолол хэдэг болгохо зорилго бэелүүлэгдэнэ. «Нэрэ хүндэ, һэшхэл» гэһэн темэ шудалха үедөө «... болохо багаһаа...» гэһэн темээр диспут үнгэргэхэ гэжэ хэлсэһэн байба. Комсомолой кружогто ябадаг басагад энэ темээр асуудалнуудые абажа, урид бэлэдхэжэ байгаа. Универмагай залуушуул энэ диспудтэ уригдажа, мүнөө залуушуулай нэрэ хүндэ тухай нилээд һонирхолтой, дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоһон байна.

Тэрэнтэй хамта, пропагандист Е. И. Голубева шэнэ номууд, түбэй газетэнүүдһээ абтаһан һонин материалнууд болон засаг байгуулагшадай, манай соратнигуудай доминантарые хэшээлдээ шахуу хэрэглэдэг юм.

Иимэ элдэб янзын онол аргануудые хэрэглэжэ, пропагандист Голубева комсомолой кружогой хэшээлнүүдые һонирхолтой болгодог.

С. ОЧИРОВ.



Армениин ССР. Армениин Коммунис партиин Сисианска райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинет болон пропаганда, агитациин таһаг политическэ гэгээрэлэй һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхэнэ. Предприятинууд ба колхозуудта энэ жэлдэ хүдэлхэ семинар, һургуули болон кружогууд бүридхэгдэжэ, эндэ хүдэлхэ пропагандистнууд томилогдоо. Үйлэдбэридэ хүдэлэгшэд болон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд — бултадаа 800 гаран хүн — энэ жэлдэ коммунис ажалай һургуулинуудта һураха юм.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа): пропагандистнууд — Лен Лернашан колхозой хүдөөгэй һургуулиин багша Декабрина Григорян, «Армэлектросвет» нэгэдэлэй Сисианска филиалай главна инженер Эдуард Маркарян, райсоведэй экономист Гарегин Теванян, политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша Гурген Багдасарян, политическэ гэгээрэлэй кабинедэй пропагандын техническэ аргануудые хэрэглэхэ талаар методист Лева Агаян гэгшэд.

ТАСС-ай фотохронико.

БЭЛЭН БОЛООБДИ

Манай аймагай промышленна предприятинуудай, совхозууд болон эмхи зургаануудай партийна организацинууд политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые дүүргэээ. Партийна, комсомолой, экономическа һуралсалда хабаадаха зон тодорхойлогдоо, пропагандистнар томилогдоо.

Һуралсалай энэ жэлдэ партийна, ажахын эдэбхитэдэй аймагай һургуули хүдэлхэ. Теоретическэ 35 семинар (тэдэнэй 6-ниинь экономикын шэглэлтэй), марксизм-ленинизмын үндэһэн суртал шудалха һургуулинууд, эхин шатын олон һургуули хүдэлхэ юм.

Экономическа һуралсал мүн лэ бүридүүлэгдэнхэй. Промышленностиин, хүдөө ажахын экономикын ба ударидалгын үндэһэн заабаринуудые шудалха 10 һургуули байгуулагдаа. Промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй һуралсалай экономикын эрдэм ухаанай үндэһэ һуури шудалха 20 һургуули хүдэлхэ болонхой. Гадна промышленна предприятинуудта, совхозуудта коммунис ажалай һургуулинууд олоор байгуулагдаа. Экономикын эрдэм ухаа шудалхаар байгуулагдаһан 98 һургуулида хамтадаа 2365 хүн һураха болоо.

Комсомолшууд, залуушуулай политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ 42 кружок байгуулагдаа. Эндэ 1053 хүн һуралсаха юм. Мүн экономикын үндэһэ һуури шудалха 22 кружогто 502 хүн һураха болонги.

Марксистско - ленинскэ һуралсалда, экономикын эрдэм шудалха һургуулинуудта хүдэлхэ пропагандистнар олдонхой, энэ зундаа, намартаа партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай дэргэдэ һуралсажа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлээ.

Манай райкомой политическэ гэгээрэлэй байшан пропагандистнартай хүдэлхэ холын хараатай түсэб табинхай, методическа соведүүд байгуулагданхай. Аймагай ехэ ехэ партийна комитедүүдэй дэргэдэ партийна 4 кабинет хүдэлдэг юм. Эдэнэр мүн лэ пропагандистнарта методическа, теоретическэ туһаламжа үзүүлжэ байха түсэб табиһан байна.

Иигэжэ сүм бэлдээд, айгша оной октябриин 15-да политическэ, экономическа һуралсалай шэнэ жэл эмхитэйгээр эхилхэ хүсэлэнтэйбди.

Н. ЯКИМОВ,
КПСС-эй Кабанскын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

Экономикын эрдэм шудалагшадта туһаламжа

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ЗАМ

Ажалай бүтээсэ тухайда оло дахин шагнанабди, уншанабди. Энээн тухай суглаа хураалнууд дээгүүршье хөөрэлдөөн болоно. Тиин ажалай бүтээсэ гээшэмнай юун гээшэб?

Ажалай бүтээсэ болбол хүнүүд хэр зэргээр хүдэлөөб, хэды шэнээн юумэ хээб гэжэ харуулдаг, ниитын үйлэдбэриин аша үрые тодорхойлдог юм. Хэды шэнээн саг соо (нэгэ час соо гү, али үдэр соо) хэды зэргын продукци гаргагданаб гэжэ ажалай бүтээсэ харуулдаг байна. Ямар нэгэ сагай хугасаанда улам ехэ продукци гаргахадаа, ажалай бүтээсын улам ехэ болоһоной тэмдэг болоно. Бага саг соо ехэ продукци үйлэдбэрилхэ гээшэ ажалай бүтээсын гол удха мүн.

Ямаршье продукци үйлэдбэрилхэдөө нэгэ талаһаа хүнүүд хүдэлдэг, нүгөө талаһаа машина, техникэ хэрэглэгдэдэг байна. Машина, түхеэрэлгэ гээшэмнай мүн лэ хүнүүдэй хүсөөр бүтээгдэһэн байна. Тиимэ болоһонһоо хойшо хүнэй ажал ондоо шанартай — машина, зэбсэг болоод (хүнэй үнгэрһэн сагта гаргаһан ажал болоно) шэнэ продукци үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ хабаадана бшуу.

Хүгжэнги социалис обществодо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гээшэ ямар удха шанартайб? Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гээшэ ниитын үйлэдбэри үргэдхэхэ гол үндэһэ һуури болоно. Продукци ехээр гаргаха хоёр ондоо зам манайда бии байна. Нэгэн гээ һаа, хүдэлдэг зоной тоо олошоруулха, үгы һаа, хүдэлжэ байгшадай ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Мүнөө сагта үйлэдбэридэ хүдэлмэришэдые нэмэжэ абаха арга боломжо багашаг болонги гээшэ. Тиигээдшье обществын хүгжэхэ тудам, арад зоной ажана байдалай һайжарха бүри хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд улам улам олошорхо хуулитай. Энэ баримтые иимэ жэшээгээр харуулая: 1913 онһоо 1970 он болотор СССР дотор ниитын продуктнуудые гаргалга 41 дахин ургаһан байхадань, арадай ажахыдахи хүдэлмэришэд, алба хаагшадай тоо миин лэ 7 дахин олошороо, хүдөө ажахыда хүдэлэгшэд бүришье үсөөн болоо.

Ажалай бүтээсын удха шанар мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээшье ехэ болонхой. Бури үнгэрһэн табан жэлэй туршада промышленностиин иимэ һалбаринуудта: үнгэтэ металлургида, нефтиин, нефтехимиин промышленностьда гансахан ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар лэ үйлэдбэринь үргэдхэгдэһэн байгаа. Энэ үе соо Буряад ороной промышленностьда бүхы продукциин ургалтын 80 яад процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр туйлагдаа, 1971 ондо тэрэ тоо 83 процент болоо.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада совет арад ехэшье, орёошье асуудалнуудые шиидхэжэ оронхой. Ороной экономикын түгэс хүсэнэй үндэһэ һуури болохшо хүндэ индустри хурдан түргэнөөр хүгжөөхэтэеэ хамта ажалшадай байдал һайжаруулха асуудалда ехэ анхарал табигдаха байна. Социалис үйлэдбэриие хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй, тэрэнэй аша үрэ ехэдхэһэнэй, эрдэм, техникын дэбжэлтэ хурдадхаһанай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар эдэ зорилгонууд шиидхэгдэхэ болоно. Эдээниие туйлаһанай үндэһөөр национальна доход 80 процентээр ургаха, промышленна продукци 87 процентээр ургаха, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри 90—95 процентээр ургаха болоно.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гээшэ продукци хямдаруулха гол шухала арга нүхэсэл мүн. Энэ ушар хадаа обществодошье, хүн бүхэндэшье олзотой байха бшуу. Эрхим шанартай продукци улам ехээр гаргахадамнай, тэрэнэй өөрынь үнэ хямда болохо, хүн зоной байдал һайжарха болоно.

Гадна ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ хадаа хүдэлмэриин сагые хорооха гол арга нүхэсэл мүн.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гээшые В. И. Ленин социалис байгуулалтын гол үндэһэн зорилгонуудай нэгэндэ тоолодог байһан юм. Энээнгүйгөөр коммунизмда орохын аргагүй гэжэ заадаг бэлэй.

Совет засагай жэлнүүдтэ промышленностьда ажалай бүтээсэ 17 дахин ехэ болоо. Энэ талаараа СССР капиталис оронуудые ахижа гараа. Зүгөөр хүн бүхэндэ хүртэсын талаар продукци гаргалгаар томо томо капиталис оронуудһаа гээгдэжэ ябанабди. Энэ талаһаань капиталис оронуудые хүсөөд ахиха гээшэ шухала экономическа зорилгонуудай нэгэн болоно.

Экономико түсэбэй ёһоор хүгжөөгдэнэ, ниитын үйлэдбэриин аша үрэ ехэдхэхэ гэжэ ажалшад оролдодог байна. Эдэ болон социализмын бэшэшье булюу талануудынь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ёһоороо дээшэлүүлнэ. Энээниие нэгэ жэшээ дээрэһээ хараябди. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэн процент бүхэниие тоодо оруулхада, тон эли боложо үгэнэ. Хараад үзэебди: партиин XXIV съездын Директивэнүүдэй ёһоор 1975 ондо орон дотор 528—544 миллиард түхэригэй промышленна продукци гаргагдаха, тиихэдэ Буряад орондо энэ тоо 1,5 миллиард болохо юм. Продукци үйлэдбэрилгын ургалтын нэгэ процент бүхэн орон дотор 5,5 миллиард түхэриг болохо, республика дотор энэ тоо 1,5 миллион болоно гэхэдэ ойлгосотой бээз.

Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй ажалайнгаа бүтээсэ нэгэхэн процентээр түсэбһөө гадуур дээшэлүүлээ һаа, 1 миллиард шахуу түхэригэй эдеэ хоолой зүйл арад зондо, промышленностьда түүхэй эд үгтэхэ жэшээтэй. Үгышье хадаа текстильнэ промышленностьда 1975 ондо ажалай бүтээсэ 1 процентээр дээшэлүүлхэдэ, 100 миллион дүрбэлжэн метр бүд нэмэжэ үгэхэ болоно, энээгээрнь 30 миллион плати оёходо хүрэхэ юм. Иигэхэдээ ажалай бүтээсэ нэгэхэн процентээр дээшэлүүлхэ гээшэ тон шухала асуудал байна бшуу. Шэнэ табан жэлэй туршада промышленность ба барилгада ажалай бүтээсэ 36—40, хүдөө ажахыда — 37—40 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ түсэбтэй. Тиихэдэ Буряад ороной промышленностьда — 25,2, колхоз, совхозуудта — 37 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ зэргэтэй. Шэнэ табан жэлдэ манай ороной үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ шадабал, 30-аад миллион шэнэ хүдэлмэрилэгшэдые ажалда абаһантай адли юм.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхын тулада тэрэнэй арга зам мэдэхэ шухала. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ замууд олон янзын юм. Арадай ажахын арга боломжонууд гэжэ байха, тиихэдэ зарим зарим предприятинуудта баһа иимэ нөөсэнүүд байха юм. Арадай ажахын арга нөөсэнүүд юун бэ гэхэдэ, промышленна үйлэдбэри шэнэдхэхэ, шэнэ техникэ ба технологи нэбтэрүүлгэ, түүхэй эд ба материалнуудые үйлэдбэрилхэ түрүү арга хэрэглэхэ, ороной дэбисхэр дээрэ зохилдуулан үйлэдбэри хүгжөөхэ болон бусад болоно.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арадай ажахын арга боломжонуудһаа гадна, предприятинуудта бии байһан нөөсэнүүдые хүсэдөөр хэрэглэлсэхэ шухала. Коллектив бүхэнэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй бүхы арга нөөсэнүүдые хэрэглэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ түсэблэлгын ба урмашуулгын шэнэ гурим ехэ туһатай байна.

Предприятинуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ ямар арга боломжонууд байнаб гэхэдэ, тон олон янзын байна. Эдээнэй гол шухалануудые нэрлэбэл, иимэ: продукци бүхэниие гаргахада, ажал багаар гаргашалха, ажалаа һайнаар эмхидхэхэ, ажалай саг хии талаар һалгахагүй гэхэ мэтэ болоно. Ямар нэгэн зүйл бүтээжэ гаргахадаа, ажал багаар гаргаха гээшэ ажалай бүтээсын дээшэлһые харуулдаг хэмжүүр мүн. Энээниие яажа туйлаха гээшэб?

Нэн түрүүн үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомат түхеэрэлгэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ, бүтээн гаргадаг зүйлнүүдые нарижуулха болоно. Наймадахи табан жэлэй туршада Тимлюйн цементын заводой хуушарһан 126 станок, түхеэрэлгэ һэлгэгдээ һэн. Иигэжэ оньһожоруулга, автомат түхеэрэлгэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар бага гаргаша хээд, продукци ехээр гаргадаг болоно.

Улаан-Үдын мяха консервын комбинадта холодильна машинанууд автомадта оруулагданхай, муухай уһа мүн лэ иимэ аргаар урадхуулдаг оньһотой болонхой. Гараар хэгдэдэг ажалые машинын, илангаяа автоматикын хүсэндэ оруулхада, ажалай бүтээсэ ехээр дээшэлдэгынь эли. Тиигээшье һаа, бар хүсөөр хэдэг хүдэлмэри олон һалбаринуудта үшөөл ехэ даа.

Туһалбариин, заһабарилгын хүдэлмэридэ ехэ арга нөөсэнүүд бии гээшэ. Юһэдэхи табан жэлэй туршада машина бүтээлгэдэ автомат ба автомат шахуу түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргалга 1,6 дахин ехэдхэгдэхээр хараалагдаа. Эдэ бүхы техникэдэ, түхеэрэлгэнүүдые хүсэдөөр ашаглаха зорилго табигдана. Орон дотор трактор бүхэнэй бүтээсые 10 процентээр ехэ болгоо хада хүдөө ажахыда 200 мянган трактор нэмэжэ үгэһэнтэй тон адли гэжэ экономистнууд тоолобо.

Промышленна предприятинуудта машина, техникэ дүүрэн хүсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй гэжэ тэмдэглэлтэй. Машина бүтээлгэдэ станок, түхеэрэлгэнүүд үшөөл мүуса ашаглагдана. «Забайкаллес» комбинадай предприятинуудта оньһожоруулагдаһан 7 доодо склад байгуулагданхай, теэд тэдэ хүсэдөөр ашаглагданагүй. Хандагатайн леспромхозой доодо складай автомат шахуу бүхы 12 линии гансахан лэ халаанда хүдэлгэгдэнэ. 1.5 халаанда хүдэлмэреэ эмхидхэдэг Хурамхаанай леспромхозой бага комплексно бригадануудай дүршэл жэшээ абамаар. Модо таллуулдаг трактор бүхэниие эндэхид 11 час соо хүдэлгэжэ, ажалайнь бүтээсэ 140—200 кубометртэ хүргэһэн байна.

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ «Электромашина» заводой залуу хүдэлмэришэд — урлан зохёогшод Ю. Столяров, Г. Золотухин, Г. Соколова, Ю. Темчик гэгшэдэй урлан нарижуулха дурадхал нэбтэрүүлһэнэй ашаар 5 хүдэлмэришэд сүлөөлэгдэһэн байна. Иимэ болоһонһоо хойшо үйлэдбэриин технологи нарижуулха хэрэгтэ хүдэлмэришэд — ухаалан зохёогшод ехэ арга боломжонуудые хэрэглэжэ шадаха байна.

Машина, түхеэрэлгэнүүдые хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхын тулада хүнүүд техникэ шудалха зэргэтэй. Тиимэһээ хүдэлмэришэд болон колхознигууд ажалайнгаа хажуугаар һуралсажа, эрдэмээ дээшэлүүлнэ. Мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ манай гүрэн мүнгэ зөөри гамнадаггүй. Орон доторнай дүрбэдэхи хүн бүхэн һуража байдаг. Жэшээнь, Улаан-Үдын нооһо сэбэрлэдэг фабрикада хоёрдохи хүн бүхэн һуралсана. Хэрбээ энэ фабрикада 1965 ондо дунда эрдэмтэн 185 хүн, дээдэ эрдэмтэд 35 байгаа һаа, 1970 ондо эдэ тоонууд 318 ба 56 болоод байба.

Журам эбдэхэ, даалгагдаһан хэрэгтээ хайша хэрэгээр хандаха, хүдэлмэришэдэй һэлгэхэ мэтын ябадал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ һаад тойбо татадаг байна. Коллективэйнгээ нэрэ хүндые хэрэгсээдэггүй зон олон. Буряад ороной промышленна предприятинуудай бүхы хүдэлмэришэдэй дүрбэнэй нэгэ хубинь һэлгэгдэнэ.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулха, НОТ нэбтэрүүлхэ гээшэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга замуудай нэгэн мүн. Манай республикын түрүү предприятинуудта, цех болон бригаднуудта НОТ нэбтэрүүлхэ түсэб табигдажа байнхай. Энэ арга нэбтэрүүлхэдэ, ажалай бүтээсэ 25—30 процентээр дээшэлхэ гэжэ тоологдонхой.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга замууд олон янзын бии гэжэ хэлээ һэмди. Иимэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, хэрэглэхын түлөө тэмсэдэг түрүү хүнүүдэй нэрэ олоор тооложо боломоор. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай инженернүүд-урлан зохёогшод Г. И. Цицарев, В. М. Нужлов, А. И. Сергеев, В. Г. Бутин гэгшэд 1972 оной түрүүшын хахад жэлдэ 40 мянган түхэригэй сэнтэй урлан нарижуулгын 5 дурадхал нэбтэрүүлээ һэн.

Шэнэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула, эрхим шанартай продукци гаргахын тула ажалшад бүхы хүсэеэ элсүүлнэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые бэдэрнэ.

Ф. ШУЛУНОВ,
экономикын эрдэмэй кандидат.

ЭРДЭМЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭМНАЙ

Һүүлэй жэлнүүдтэ партийна һуралсал һайжараа гэжэ биданэр, һурадаг зонууд ажаглаанхайбди. Профсоюзай областной Соведэй партийна организациин дэргэдэ теоретическа семинар, марксизм-ленинизмын үндэһэн суртал шудалдаг һургуули, улас түрын байдалтай танилсаха кружогууд, экономикын үндэһэ һуури шудалдаг һургуули хүдэлдэг юм.

Эдэ һургуулинуудта коммунистнуудһаа гадна, партийна бэшэ олон хүн һуралсадаг болоо гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Һурадаг зоной тоо жэл бүри олошорно. Хэрбээ 1970 — 1971 онуудай һуралсалда зуугаад хүн хабаададаг һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ 115 хүн һуралсаа.

Манай партийна организаци политическэ һуралсалда һаналаа табидаг, шалгадаг, партийна бюро, суглаан дээрэ коммунистнуудай һуралсал тухай зүбшэдэг байна.

Политическэ һуралсалда олоһон эрдэм ухаагаа хүнүүд бодото ажал дээрээ ямараар хэрэглэжэ шаданаб, марксистско-ленинскэ сурталаар бэеэ хэр хуяглажа шаданаб гэжэ бодото байдал толи мэтээр харуулха ха юм даа.

Манай теоретическэ семинар профсоюз тухай В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалдаг шэглэлтэй. Тиин манай семинар дээрэ хэлэгдэгшэ зорилго бэелүүлхэ хүсэлэнтэй гээшэ. Занятимнай һалаашье һониноор үнгэрдэг. Семинарска заняти дээрэ ехэ хөөрэлдөөн, һанамжа буляалдаан болодог. Семинарта һурадаг зон занятидаа һайса бэлдэжэ ерэдэг байна. Жэшээнь, С. К. Чебунин (хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ), Л. В. Антонова (облпрофсоведэй секретарь), С. Б. Бальжинимаев (хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ) болон бусад семинарска занятинууд дээрэ гүн удхатай элидхэл хэдэг, темэ зүбшэхэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Семинарймнай пропагандист А. Д. Ильин дүршэлтэй, һайн бэлэдхэлтэй хүн. Һайнаар хүдэлһэнэйнгээ түлөө нүхэр Ильин үнэтэ бэлэгтэ хүртөө һэн.

Манай партийна организацида политическэ һуралсалай шэнэ жэлэй заняти эхилхэнь. Олон янзын һуралсалда хабаадаха хүнүүд тодорхойлогдонхой, ном, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд хуу бэлэн. Һуралсалай шэнэ жэлдэ эрдэмээ дээшэлүүлхын тулада партада һуухамнай.

М. ХАМАГАНОВА,
профсоюзуудай областной Соведэй партийна организациин теоретическэ семинарта һурагша.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮД МЭДЭЭСЭНЭ

ТҮРҮҮШЫН ЖОЛООШОДОЙ НЭГЭН

Дымбрыл Ошорович Гыргешкинов Түнхэнэй аймагай Хоймор нютагай автомашинын түрүүшын жолоошодой нэгэн юм. Тэрэнэй жолоошоор хүдэлжэ эхилһээр дүрбэед жэл болобо. Энэ үе соо олон ондоо маркын автомашина жолоодожо, хэдэн зуугаад мянган километр гаталһан байна гээд аймагай «Саян» газетэ мэдээсэнэ.

Нүхэр Гыргешкыновэй автомашина саг үргэлжэ аян замда гарахаар бэлэн байдаг юм. Техническэ харууһа хаһа гартань хэдэг заншалтай. Запасной частьнууд болон түлишэеэ гамтайгаар гаргашалжа, тэдэнээ жэл бүри алмадаг байна. Ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг, залуу үетэндэ али болохоор туһалхые хүсэжэ ябадаг һайн һайхан заншалтай.

Мүнөө Хойморой сельпогой автомашинада ажаллана. Тиигэхэ зуураа эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр ажалшадай эрилтэ хангаха хэрэгтэ харюусалга ехэтэйгээр хандажа, машинаяа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана.

ШЕФҮҮД ТУҺАЛНА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 55 гектарта хартаабха тариһан юм. Һүүлэй мэдээгээр тэрэнэй 32 гектарынь хуряагдажа, хамтадаа 2.500 гаран центнер хартаабха абтаба гээд Захаарайн аймагай «Вперёд» газетэ бэшэнэ.

Хартаабха хуряалгада энэ колхозые шефтээ абаһан Элхиин авто-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд ба алба хаагшад ехэ туһа хүргэнэ. Тиихэдэ Элхиин дунда һургуулиин ахамад классуудай һурагшад хартаабха хуряалгада хүдэлһэн байна. Колхозой механизаторнууд Илья Бадмаев, Чимит Цыдендоржиев гэгшэд хартаабха малталга дээрэ бүтээсэ ехэтэйгэр ажаллана.

ҺАРЫН ТҮСЭБ — 178 ПРОЦЕНТ

Кабанскын аймагай Сэлэнгын барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин профсоюзай комитет барилгашадай бригадануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй август һарын дүнгүүдые һаяхан согсолбо. Алексей Павлович Мазаловай хүтэлбэрилдэг барилгын табадахи участогай ганнууршадай бригада бүхы управлени соогоо эрхимлэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Энэ бригадын гэшүүд август һарын үйлэдбэриин түсэб 178 процент дүүргэһэн байна. Ажалайнь шанар эрхим дээрэ тоологдобо гээд «Байгалай галнууд» газетэ мэдээсэнэ.

Тиихэдэ Анна Михайловна Патрушевагай ударидадаг транспортна бригадын хүдэлмэришэд хоёрдохи һууринда гараа. Эдэнэр августын түсэб 123,3 процент дүүргэһэн байха юм.

АЖАХЫДАА ЭРХИМЛЭБЭ

Хэжэнгын совхозой һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Хори гаран жэлэй туршада һаалишанаар хүдэлжэ, ажалай һайн дүршэлтэй болоһон Балма Гашинова ажахын Ушхайтын фермэдэ ажалладаг юм. Энэ нүхэр жэлэй түрүүшын найман һара соо үнеэн бүриһөө 1110 килограмм һү абажа, совхоз дотороо эрхимлэгшэдэй тоодо оролсобо гээд «Хэжэнгын гол» газетэдэ бэшэгдэнэ.

Нүхэр Гашинова юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы ондо үнеэн бүриһөө 1600 килограмм һү һааха түсэбтэй байгаа. Тэрэнээ болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө оролдосо ехэтэйгээр ажаллана.

ДҮНГҮҮД СОГСОЛОГДОБО

Баргажанай аймагай колхоз, совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын үедэ комсомол-залуушуулай олохон звенонууд эмхидхэгдэжэ, тэдэнэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байгаа. Тэрэ мүрысөөнэй дүнгүүдые ВЛКСМ-эй райком һаяхан согсолбо. Бодоной совхозой Анатолий Леонтьевич Чирковой хүтэлбэрилдэг звено мүрысөөндэ эрхимлэжэ, ВЛКСМ-эй райкомой «Комсомол-зулуушуулай эрхим звенодо» гэһэн вымпелдэ хоёрдохиёо хүртэһэн байна. Энэ звеногой гэшүүд хамтадаа 1200 центнер үбһэ бэлэдхэһэн юм гээд «Баргажанай үнэн» газетэ мэдээсэнэ.

Уланай колхозой Бальжин Арсалановай ударидадаг комсомол-залуушуулай звено 880 центнер үбһэ бэлэдхэжэ, хоёрдохи һууринда гараба. Мүн тэрэ колхозой Базар Эмедеевэй звеногойхид гурбадахи һуури эзэлээ. Тэдэнэр 725 центнер үбһэ абажа, һурилһэн байна.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

Нина Вячеславовна Шубинагай шубуушадай бригада Улаан-Үдын аймагай Сотниковой шубуунай фабрикада эрхимлэжэ ябана. Тэдэнэр үнгэрһэн найман һара соо үндэгэ абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һэн. Бригадын гэшүүд сентябрь һарада баһал һайн дүнгүүдтэй ябана. Тэдэнэр түрүүшын хорин хоногой туршада хамтадаа 212 мянган үндэгэ абаха түсэбтэй байбал, 250 мянга гараниие суглуулаа гээд аймагай «Коммунизмын туяа» газетэ бэшэнэ.

Энэ бригадын гэшүүн Анна Васильевна Лычковская бултанһаа һайн дүнгүүдтэй. Сентябриин түрүүшын 20 хоног соо тэрэ 45 мянган үндэгэ суглуулаа. Түсэбынь 40 мянга байһан юм.

Нина Вячеславовна Шубинагай бригадын шубуушад үндэгэ абаха энэ жэлэйнгээ түсэб декабрь болотор дүүргэхээр хараална.

ТУГ НАМИЛЗАБА

Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой жолоошон Виктор Сидорович Карпов ургаса хуряалгын үедэ «талын онгосын» штурвал баридаг болоһоор үнинэй юм. Энэ жэлэй таряа хуряалгада тэрэ һайнаар бэлдэжэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Колхозой комбайнернуудай һүүлэй табан хоногой ажалай дүн гаргахада, нүхэр Карпов бултанһаа һайн дүнгүүдтэй байба. Тэрэ хамтадаа 234 гектарай таряа баал болгон унагаагаа. Тиихэдэ хоёрхон үдэрэй туршада 34 гектарай ороохо суглуулан сохижо, 360 центнер таряа хуряаба.

Виктор Сидорович Карповай ажал эрхимээр сэгнэгдэжэ, тэрэнэй үүндэлэлдэ колхозой түб һууринда ажалай алдар солын туг үргэгдэһэн байна. Тиихэдэ түрүү комбайнерта мүнгэн шан барюулагдаа. Энээн тухай аймагай «Ленинэй туг» газетэ мэдээсэнэ.

ЭРХИМ ЖОЛООШОД

Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ ба таряа, үбhэ хуряалга дээрэ үнгэрhэн август hарын гурбадахи арбан хоногто республикын автотранспортна предприятинуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүн республикын Министрнүүдэй Совет, облпрофсовет hаяхан гаргаба.

«Трансельхозтехникын» автотранспортна предприятиин хоёрдохи автоколонно (начальнигынь В. И. Шапов, месткомой түрүүлэгшэ В. И. Зернов) мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, нэгэ мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар абаха болобо.

Тус предприятиин автоколонной жолоошод Хяагтын аймагай Хяагтын. «Пограничный». Ехэ-Нугын совхозуудта ажаллахадаа, арбан хоногойнгоо түсэбые 164.3 процент дүүргэдэг байба.

Манай корр.



Манай фотокорреспондент Сергей Балдуевай буулгаhан зураг дээрэ — «Байгал» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй 4-хи ательегэй оёдолшон Галина Филатова. Галина Филатова комсомол залуушуулай бригадада ажалладаг. Табадахи разрядай оёдолшон ха лаанайнгаа нормо ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ТАРЯАШАД, МЕХАНИЗАТОРНУУДТА

Хурамхаанай аймагай соёлой байшангай коллектив мүнөө үедэ таряа хуряалга дээрэ сүлөө забдагүй ажаллажа ябаhан механизатор, таряашадтаа хирэ хирэ болоод лэ ошожо, hайн программатай концерт харуулна. Таряа хуряалгые богони болзорто гээлтэ хоролтогүйгөөр дүүргэхэ гэhэн үүсхэл аймаг дотороо гаргаhан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашадта эдэнэр ошожо, лекци уншаhан, концерт харуулhан байна. Тус агитбригадые аймагай «Знание» бүлгэмэй харюусалгата секретарь Б. В. Самбуев хүтэлбэрилhэн байгаа.

Үдэшэлэн полевой стан дээрэ олоороо сугларhан механизатор, таряашадта нүхэр Самбуев уласхоорондын асуудалаар лекци уншаhан, республика,аймаг дотороо боложо байhан hонинтой танилсуулhан байна. Агитбригадатай суг ябалсаhан аймагай санэпидстанциин врач Л. Дармаин тусхай «санбюллетень» гаргаhан, ВЛКСМ-эй райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша Л. Долгонова залуушуултай, таряа хуряалга дээрэ ажаллахаар Улаан-Үдэhөө ошоhон студентнэртэй хөөрэлдэhэн байба.

Агитбригадын гэшүүд Ж. Арабжилова таряашадта зорюулагдаhан шүлэг уран гоёор уншаhан, дуушад Ч. Цыденов, Ш. Ширеторова гэгшэд буряад арадай дуунуудые гоё hайханаар хангюурдаа.

ШЭНЭ ЁҺО ГУРИМААР

Петропавловкын сельскэ Совет hаяхан шэнэ байшанда орожо түбхинэhэн юм. Мүнөө тус байшангай хоёрдохи дабхарай хахад соо гэрлэлгын зал нээгдэжэ, залуу гэр бүлэ бологшод шэнэ ёhоор хуримаа түрэеэ хэдэг болобо.

Гэрлэлгын зал соо бүхы юумэн бэлэн боложо, hайн эхи табигдаба. Уржадэр түрүүшын бүлэ — Эрхүүгэй политехническэ институдай студент Петр Зайцев Зэдын райпотребсоюзай бухгалтер Екатерина Григорьева гэгшэд гэрлэлгын залда ерэжэ, айл болоhон тухайгаа шэнэ ёhоор тэмдэглэбэ.

— Гэр бүлэ болоhон Петр Катя хоёрто зол жаргалтай, ходоодоо хүхюун баяртай, үнэр баян айл болохыетнай хүсэнэб, — гэжэ сельсоведэй гүйсэдкомой секретарь В. Н. Пишальникова гэрлэhэн тухай үнэмшэлгэ барюулхадаа хэлэбэ.

Мүн залуу бүлые сельсоведэй түрүүлэгшэ И. А Попов, түрэлхидынь, дүтынь нүхэд үнэн зүрхэнhөө халуунаар амаршалhан байна.

Суглараг шадай альга ташалган доро Петя Катя хоёр алтан бэhэлигүүдээ андалдажа, наhанайнгаа хуби заяа нэгэдхээ.

М. ГАЛСАНОВ.

Зэдэ.



БАУНТЫН АЙМАГ. Килан горхон дээрэ.

О. БЕРЕЗКОВОЙ фотоэтюд.

ТҮРҮҮ ҺУУРИИН ТҮЛӨӨ

Ой модоной, саарhанай, модо болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитет профсоюзно-комсомолой урилдаа үнгэргэбэ. Физкультурын коллективүүдэй долоон командын 125 спортсмен командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө урилдаhан байна.

1000 метрэй зайда басагадай дунда үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Хандагатайн леспромхозой А. Игумнова, 2000 метрэй зайда урилдаhан хүбүүдэй дундаhаа мүн лэ Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд Семенов, Мункуев гэгшэд эрхимлэбэ. 1500, 3000 метрэй зайнуудта үнгэргэгдэhэн урилдаанда Хандагатайн түлөөлэгшэд Рязанова, Воеводин гэгшэд эрхимлэжэ, командаяа түрүү hуурида гаргалсажа шадаа.

Энэ урилдаанда дүшэ, гушан таба наhатай эрэшүүл, эхэнэрнүүд 1000, 1500 метрэй зайда урилдажа, олоной анхарал татаа. Эндэ модо болбосоруулдаг ба мебель хэдэг Буряадай комбинадай түлөөлэгшэд Буняк, Хороших гэгшэд үетэн нүхэдэйнгөө дундаhаа шалгараа.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада Загарайн аймагай Хандагатайн леспромхозой, модо болбосоруулдаг, мебель хэдэг Буряадай комбинадай, Сэлэнгын индустриальна техникумэй команданууд түрүүшын гурбан hуури эзэлhэн байба.

С ЦЫМПИЛОВ.

ҺУРАГШАДАЙ АЙЛШАД

ХЭРЭН. (Телефоноор абтаба) Республикын телевидени болон радиогой хүдэлмэрилэгшэ, залуу поэт, СССР-эй уран зохёолшодой холбооной гэшүүн Мэлс Самбуев өөрынгөө ажалаар Түнхэнэй аймаг ерэhэн байгаа. Тиихэдээ зуурандаа Жэмhэгэй дунда hургуулида хүрэжэ, hурагшадтай уулзаhан байна.

hургуулиин ород, буряад хэлэнэй ба литературын багша, поэт Борис Сыренов уулзалгын суглаа нээжэ, Мэлс Самбуевта үгэ үгэбэ.

Залуу поэт М. Самбуев Москвада үнгэргэгдэhэн Буряадай литература, искусствын декадада хабаадалсаhан тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэhэн, ород, буряад хэлэн дээрэ өөрынгөө бэшэhэн шүлэгүүдые уншаhан байна.

Удаань Саяанай совхозой экономист Владимир Цыренов, «Саяан» газетын хүдэлмэрилэгшэ Лубсан Тапхаев гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө шүлэгүүдые уншажа, hурагшад, багшанарые баясуулаа.

hургуулиин директор Б. С. Ширипов иимэ уулзалгануудые үнгэргэжэ байхыень айлшадтаа хүсэhэн, баяр баясхалан хүргэhэн байна.

В. ТУЛАЕВ.

ШУХАГ ЗҮЙЛНҮҮД ОЛДОО

Ленинградай университедэй археологуудай экспедици Хяагтын аймагта малталгын хүдэлмэри хэжэ дүүргэбэ. Университедэй багша, түүхын эрдэмэй кандидат нүхэр Давыдовагай хүтэлбэри доро ажаллаhан тус экспедициин гэшүүд Сүхэ голой баруун эрьедэ — Дурэн нютагта хүдэлhэн байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ гүннүүдэй hууhан газар малтагдажа олдоhон юм. Мүнөө эндэhээ шабараар хэгдэhэн шухаг зүйлнүүд — гэрэй хэрэгсэлнүүд, үхибүүдэй нааданхайнууд, шабар амhарта хэдэг мастерай тамга олдобо.

Эндэhээ олдоhон элдэб хэрэгсэлнүүд нүхэд Шилов, Давыдова гэгшэдэй хэдэн жэлэй урда тээ Ивалгада олоhон гүннүүдэй ажабайдалай зүйлнүүдтэй адли гэжэ тодоруулагдаа.

Байгша ондо ороhон хура бороо экспедициин хүдэлмэришэдтэ ехэхэн hаад тойбо татаашье hаань, эдэнэр бэдэрэлгын горитой хүдэлмэри хэhэн байна.

Нүхэр Давыдовагай экспедици ерэхэ жэлдэ дахинаа иишэ ерэжэ, бэдэрэлгын хүдэлмэри хэхээр хараалба.

Р. ТУГУТОВ.

ХОЕРДОХИ ҺУУРИДА

Буряадай Хүдөө ажахын институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багша, СССР-эй спортын мастер Геннадий Манжуев байгша ондо үнгэргэгдэhэн бүхы мүрысөөнүүдтэ эрхим амжалта туйлажа ябана. Тэрэ «Урожай» бүлгэмэй Центральна Соведэй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, түрүүшын табан хүнэй тоодо оролсоо hэн. Харин Махачкала хотодо дэлхэйн таба удаа чемпион болоhон Али Алиевай шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэhэн уласхоорондын мүрысөөндэ хоёрдохи hуури эзэлhэн байба.

Геннадий Манжуев hаяар РСФСР-эй бүхэшүүлтэй өөр хоорондын болон командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадан да хабаадалсаха юм. Мүн спортын мастернууд Валерий Иванов, Илья Гармаев гэгшэд энэ мүрысөөндэ хабаадалсаха болонхой.

В. БАДМАЕВ.

МОДОД ҺУУЛГАГДАНА

1962 ондо Бэшүүрэй аймагай ой модоной ажахыда модо ургуулха питомник байгуулагдаа hэн. Түрүүшын жэлдэ энэ питомнигто табан гектар талмай газар үгэhэн байгаа. Харин мүнөө арбан гектар талмай газар дээрэ нарhанай сагдуул. уляаhа hуулгажа, hайнаар харууhална.

Шэнээр hуулгагдаhан модод хоёр жэлэй туршада харууhалагдаад, удаа тээнь ондоо тээ абаашагдажа hуулгагдана. Мүнөө Охин-Булаг шадархи ой тайгын 200 гектар талмай дээрэ модон hуулгагдаhан байна. Мүн урда жэлнүүдтэ Шэбэртын. Бүүгэй ой тайгада 100 гектар талмай дээрэ сагдуул модод hуулгагдаа hэн. hаяар эндэхи ой тайгын гурбан гектар газар дээрэ шэнэ модод hуулгагдахаар газарынь элдүүрилэгдэжэ эхилбэ. Эдэ бүхы хүдэлмэри инженер П. И. Афанасьева хүтэлбэрилнэ.

М. АШИРОВА, биолог.

ХИЛЫН СААНАҺАА
радио • телефон • телеграф

ВАРШАВА

Сеймэй сесси

ТАСС

ПНР-эй Сеймэй сесси болоод тараба. Энэ сесси Экономическа харилсаан туhалалсалгын Соведтэ Польшын эрхилдэг ажал ябуулга тухай правительствын мэдээсэл соносожо hайшааhан, Арадай Соведүүдэй hунталта тухай дүримдэ хубилалтануудые оруулhан, уран мэргэжэлтэ хүдэлмэрилэгшэдые, тэдэнэй бүлэнэрые пенсеэр хангаха тухай хуули батлан абаhан, сэрэгэй бүгэдэ ниитын албан тухай хуулида оруулагдаха хубилалтануудые, тусхайлан хэлэбэл, Польшын сэрэгтэ армиин генералай нэрэ зэргэ бии болгохо тухай асуудал хаража үзэhэн байна.

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. Яблоньский, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич гэгшэд сессиин хүдэлмэридэ хабаадаба.

БЕЛГРАД

Маяковскидо зорюулагдана

ТАСС

Владимир Маяковскиин ажабайдал ба зохёолдо зорюулагдаhан выставкэ Сараево хотодо нээгдэбэ. Олон тоото дүрэ зурагууд, плакадууд, журналнууд, номууд болон бусад экспонадууд эндэ табигдаа.

Энэ выставкэ Босниин, Герцеговинын ниислэлэй хүн зоной hонирхол үүсхэбэ. «Эндэ табигдаhан зүйлнүүдэй ашаар элитэ ехэ совет поэт-революционернүүдэй нэгэн Владимир Маяковскиин ажал ябуулгатай танилсаха hайн арга манай ажалшадта олгогдоо, — гэжэ «Осло боджене» газетэ бэшэнэ.

БЕРЛИН

ГДР-тэ субботнигууд эмхидхэгдэнэ

ТАСС

«Манай хото городууд, hуурин тосхонууд улам бүри үзэсхэлэн hайхан болог лэ» — гэhэн уряа доро олоной хабаадалгатай субботнигууд Германиин Демократическа Республикада эмхидхэгдэнэ. Субботнигуудта хабаадагшад хото городуудые, hуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ элдэб хүдэлмэри хэнэ, байшан гэрнүүдые заhабарилна, шэнэ паркнуудые, скверүүдые хэнэ, харгы зам заhана.

Республикын хүн зоной hайн дуранай эршэтэ ажалай ашаар 30 мянган хүн заhабарилагдаhан шэнэ байшангуудта нүүжэ ороhон байна. Гүрэнэй түсэбhөө гадуур ГДР-эй балшар багашуулда зорюулагдажа, 2.500 хүнэй hууритай яслинууд, саадууд баригдаа.

ТОКИО

ХАНИ ХАРИЛСААГАА ҮРГЭДХЭХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Осака префектурын ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа холбооной улам үргэдэжэ байhандань угаа баяртайб гэжэ Осака префектурын губернатор Р. Куродын амаршалга дотор хэлэгдэнэ. Энэ префектура тухай hаяхан тунхаглагдаhан брошюра соо иимэ амаршалга бии.

Нёдондо жэл Советскэ Союзда ошоходоо, олон хүнүүдтэй уулзажа, hонирхолтойгоор хөөрэлдөө hэм гээд губернатор тэмдэглэнэ Японой губернаторнуудай ба Совет Алас-Дурна зүгэй, Сибириин хизаарнууд, областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй табадахи уулзалгада хабаадаhан Совет делегаци үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь соо Осакада хүрөө hэн.

Хүршэ хоёр ороной хоорондохи хани барисаае саашадань бэхижүүлхэ, худалдаа наймаа хүгжөөхэ шухала гэжэ губернатор Р. Курода мэдүүлбэ.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума Осакын, Советскэ Союзай хоорондохи хани харилсаан улам үргэдэнэ гээд энэ брошюра дотор тэмдэглэгдэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ

ТЭМСЭЛШЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет Пабло Нерудын дурасхаалда зорюулагдаhан мэдүүлгэ тунхаглаа.

Пабло Нерудын hүүлшын захяае дүүргэхэ, Чилиин арадай эсэргүүсэлтэ ба баатарлиг тэмсэлые дэмжэжэ, Чилитэй hаналаа нэгэдэлгын ехэ хүдэлөө бүхы дэлхэй дээрэ дэлгэрүүлхэ ёhотойбди, — гэжэ ВСМ мэдүүлнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). Сэрэгэй урбалтын болохоhоо долоон хоног урид, Чилиин президентын тушаалда С. Альендиин hунгагдаhаар гурбан жэлэй ойдо зорюулжа, Пабло Нерудын бэшэhэн hүүлшын хандалгые «Юманите» газетэ тунхаглаба. Пабло Нерудын хандалга дотор иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Эсэгэ оронлоо туhалха ёhотой болоод байнабди. Манай түүхые абажа үзэбэл, патриодууд ба дайсад нэгэнтэбэшэ тэмсэн тулалдаhан байха. Эдэ дайсад хардалга мүрдэлгэнүүдэй, алалга хюдалгын ба үлэсхэлэн байдалай туhаламжаар С. Альендиие тушаалhаань унагааха hанаатай. Теэд манда Эхэ орон бии ха юм. Тэрэнээ хамгаалха, урбалтада, хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүсэн, зэбүүн ааша ба hандаргалгада эсэргүүсэн тэмсэхын тула бултадаа жагсан бодыт, нүхэдүүд. Бүгэдөөрэн арад зонтоёо. Чилиин бүхы түүхэтэй, революциин ба Эхэ оронойнгоо ерээдүйн байдалтай хамта ябаял».

АНГИИН ТЭМСЭЛ УЛАМ ҮРГЭДЭНЭ

Капиталис оронуудта юумэнэй үнэ сэнгэй хүндэрhэнhөө, гэр байрын түлбэриин нэмэhэнhээ уламжалан, үргэн ниитэ ажалшадай байдал улам муудана. Тиин ажалшад буhалгаалжа, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэнэ.

Баруун Германиин промышленна район — Хойто Вюртемберг — Хойто Баден гэжэ нютагуудта буhалгаата тэмсэл улам үргэдэнэ. Энэ райондо хоёр долоон хоногой турша соо болоhон буhалгаануудта 100 мянга шахуу металлист-хүдэлмэришэд хабаадажа, салин хүлhыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табиhан байна гээд Штутгарттахи металлистнуудай профсоюз соносхоо.

Буhалгаанай долгин бүхы Итали соогуур эбхэрнэ. Неаполь провинциин профсоюзай эмхинүүдэй уряагаар тус провинциин ажалшад хүдэлмэригүй 100 мянган хүнүүдые ажалаар хангаха эрилтэтэйгээр тэмсэжэ эхилбэ. Хотын транспортын 150 мянган кондуктор ба жолоошод богони болзорой ниитэ национальна буhалгаа соносхоо.

Боливиин ажалшад ороной профсоюзуудта эсэргүү сэрэгэй хархис гуримай хашалта харшалалтые буруушааhан буhалгаа хэнэ. Профсоюзай 100 хүтэлбэрилэгшые барижа хаахыень ниислэлэй ба бусад хотонуудай хэдэн арбаад мянган ажалшад буруушааажа байhанаа мэдүүлнэ. (ТАСС).

ПАРИЖ

К. Танака Ж. Помпидутай уулзаба

ТАСС

Японой премьер-министр К. Танака Франциин президент Ж. Помпидутай уулзажа, уласхоорондын олон асуудалнуудые, түбхын түрүүн Франциитай, «юрэнхы дэлгүүртэй» Японой харилсаанда хабаатай асуудал зүбшэн хэлсэhэн байна гэжэ тусхай тушаалтад мэдээсэбэ.

К. Танака сентябриин 27-до Франциин премьер министр П. Месмертэй уулзаhан байгаа.

БРАЗЗАВИЛЬ

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ ТУҺАЛАМЖА

ТАСС

Африкын энэ гүрэнэй hургуулинуудта хүдэлхэ олохон совет багшанар Конгын Арадай Республикада ерэбэ.

Багшанарай дуталдажа байhан манай ороной арадай гэгээрэлдэ Советскэ Союзай ехэ туhа хүргэжэ байhыень үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ Конгын Арадай Республикын Национальна hуралсалай министерствын түлөөлэгшэ К. Тсула ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

ЖЕНЕВЭ

Женевэдэхи сесси

ТАСС

ЮНЕСКО-гой зарлаhан, hуралсалай асуудалнуудые зүбшэлхэ уласхоорондын конференциин 34-дэхи сесси Женевэдэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Дунда hуралсалай, залуушуулда мэргэжэл олголгын хоорондохи холбоо барисаанай асуудалнуудые 75 ороной (эдэнэй дунда СССР-эй УССР-эй, БССР-эй) түлөөлэгшэд, мүн уласхоорондын олон эмхинүүд найман үдэрэй турша соо зүбшэлhэн байна. Элдэб оронуудта гэгээрэл хүгжөөлгын хэрэгүүд мүн лэ хаража үзэгдөө.

СССР-эй ба бусад социалис оронуудай баян дүй дүршэл сугларагшадые hонирхуулба. Социально-экономическа хүгжэлтые холын хараатайгаар түсэблэлгэ, социалис гүрэнүүдэй hуралсалай адли гуримууд бүгэдэ ниитын дунда hуралсалай зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга олгоно.

Зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнуудаар конференциин түгэсхэлэй заседани дээрэ зууршалганууд баталагдан абтаба.

ПРАГА

ДУКЕЛЬСКЭ ДАБААН ДЭЭРЭХИ МЕМОРИАЛ

ТАСС

1944 оной намар фашис булимтарагшадhаа Чехословакиие сүлөөлхын түлөө генерал Л. Свободын хүтэлбэри доро Чехословакиин армиин нэгэдэхи корпусой сэрэгшэдтэй хамта Совет Армиин шанга байлдаануудые хэhэн домог суута Дукельскэ дабаан дээрэхи сэрэгэй музей hэльбэн шэнэдхэхэ ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. 52 метр үндэртэй хёрхолон харалгын башни эндэ генерал Л. Свободын хёрхолон харалгын пунктын байhан газарта хойто жэлэй октябрь болотор — Карпадай-Дукельскэ байлдаанай 30 жэлэй ойдо зорюулагдан бодхоогдохо юм. Хүн зон энээн дээрэhээ совет, чехословак сэрэгшэдэй аха дүүгэй хани нэгэдэлэй хүгжэн бэхижэhэн түүхэтэ газарнуудые хаража шадаха.

Энэ түүхэтэ хүшөөе hэльбэн шэнэдхэлгэдэ хүдэлжэ байhан Чехословакиин сэрэгшэд-барилгашадай үүдхэлээр тус барилга залуушуулай барилга гэжэ соносхогдоо.

ХАНОЙ

Куангчи провинцида hуралсалай шэнэ жэл эхилбэ

ТАСС

Урда Вьетнамай Куангчи провинциин сүлөөлэгдэhэн нютагуудтахи hургуулинуудай 30 мянга гаран үхибүүдтэ hуралсалай шэнэ жэл эмхитэйгээр эхилбэ.

Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, удаан саг соо үргэлжэлhэн дайнай дүүрэhэнэй hүүлээр энэ жэлдэ hургуулиин наhанай бүхы үхибүүд түрүүшынхеэ булта партада hууба. Революционно правительствын анхарал оролдолгын ашаар, хэшээлнүүдэн эхилхын урда тээ hурагшад номуудаар, дэбтэрнүүдээр бүрин хангагдаhан байна.

Куангчи провинциин сүлөөлэгдэhэн районуудтахи II шатын (5—7-дохи классууд) 12 hургуули физикэ ба химеэр hуралсалай лабораторинуудтай, кабинедүүдтэй болонхой.

hуралсалай шэнэ жэлэй эхилhэнтэй дашарамдуулан, Куангчи провинциин арадай революционно комитет багшанарта, hурагшадта амаршалгын бэшэг эльгээбэ. 1—VII классуудай hурагшадта 100 мянга гаран дэбтэр бэлэг болгон барюулхые Куангчи провинциин арадай революционо комитет шиидхээ гээд энэ бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

ЧИЛИДЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Чилиин Арадай нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд болон эдэбхитэдые, мэдээжэ түрүү үзэл бодолтой хүнүүдые барижа хаана. Сантьягаhаа мэдээсэhэнэй ёhоор, Арадай нэгэдэлэй харюусалгата 15 ажал ябуулагшадай, тэрэ тоодо Компартиин генеральна секретарь Луис Корваланай, Соцпартиин генеральна секретарь Карлос Альтамиранын толгойн түлөө мүнгэн ехэ шагнал үгэхэбди гэжэ урбалта хэгшэд соносхоо. «Эдэниие барихаар мэдээнүүдые дуулгаhан хүнүүдтэ» 500 мянган эскудо түлэхэбди гэжэ тэрэ соносхол доторнь хэлэгдэнэ.

Ехэ гэрдэлгэ ба нэгжүүлнүүд Сантьягода, ороной бусад городуудта хэгдэжэ үргэлжэлhөөр. Баригдажа тушаагдаhан шэнэ бүлэг хүнүүд түрмэ болгогдоhон байрануудаар, тэрэ тоодо ниислэлэй стадион дээрэ дүүрэн. Хаалтада байгшадай заримые «Писакуа» гэдэг концлагерь худар абаашажа эхилээ. Дүшөөд онуудай үеэр эндэ коммунистнуудые хаадаг байhан.

hүүлэй үдэрнүүдтэ хэдэн «экстремистнүүд» буудагдан алагдаа гэжэ хунта соносхобо.

Түрүү үзэл бодолтой партинуудые, Чилиин ажалшадай нэгэдэмэл централ хорихоноойнгоо hүүлээр, бүхы политическэ эмхинүүдые тарааха гэжэ хунта соносхоо.

ЧИЛИИН ЭЛШЭН САЙДАЙ МЭДҮҮЛГЭ

БЕРЛИН. (ТАСС). Чилиhээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд Карлос Контрерас Лабарка тунхаглаhан мэдүүлгэ дотороо иигэжэ тусхайлан тэмдэглэнэ: сэрэгэй хунтын гэмтэ ябуулганууд, зэрлиг аашанууд Чилиин арадай нэрэ хүндые доромжолно, конституци болон хуулинуудые уласхоорондын гурим ёhонуудые бүдүүлигээр эбдэнэ. Элшэн сайдай уялгануудые дүүргэлгэhээ арсаад оронойнгоо бүхы түрүү үзэл бодолтой, патриотическа хүсэнүүдтэй хамта жагсан, сэрэгэй хунтын тогтооhон хархис гуримда эсэргүүсэн тэмсэхэм гэбэ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1973 оной сентябриин 30. 4-дэхи хуудаhан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-03649. Заказ №